

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

AKCIJSKI PLAN ZA PROVEDBU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA

Poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava

Zagreb, listopad 2009.

U V O D

U Republici Hrvatskoj žive 22 nacionalne manjine od kojih je 19 organizirano u udruge. Nacionalna manjina u smislu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina skupina je hrvatskih državljana čiji pripadnici su tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja.

Pravni okvir kojim su regulirana prava nacionalnih manjina čine:

- Ustav RH (NN 56/90., 8/98., 124/00., 41/01.);
- Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina iz 2002. (NN 155/02.);
- Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN 51/00.);
- Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (NN 51/00., 56/00.);
- Zakon o izboru zastupnika u Hrvatski sabor (NN 116/99., 109/00., 53/03., 69/03);
- Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/05.);
- Zakon o sudovima (NN 115/05., 16/07.);
- Zakon o državnom odvjetništvu (NN 55/01., 58/06., 16/07.).

Provedba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina predstavlja ujedno i provedbu obveza iz međunarodnih ugovora, kojih je Republika Hrvatska stranka u prvom redu Okvirne konvencije o pravima nacionalnih manjina (NN-MU 14/97.) i Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima (NN-MU 18/97.), te drugih međunarodnih dokumenata kao što su Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (NN-MU 12/93.), te Konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije (NN-MU 12/93.). Pored mnogostranih konvencija RH je sklopila bilateralne ugovore o zaštiti prava nacionalnih manjina s Italijom (NN-MU 15/97.), Mađarskom (NN-MU 8/95.), Makedonijom, Srbijom i Crnom Gorom (NN-MU 3/05.). Vlada Republike Hrvatske sklopila je Sporazum s Vladom Republike Češke o suradnji u području kulture, prosvjete i znanosti (NN-MU 6/02) koji se dijelom odnosi i na nacionalne manjine u obje države i Ugovor s Republikom Austrijom o suradnji u području kulture i obrazovanja.

U 2006. godini zakonodavni okvir je dodatno unaprijeđen te su donijeti zakonski propisi u skladu s kojima pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju svoje pravo prednosti pri zapošljavanju u državnu službu odnosno pri imenovanju na pravosudne dužnosti.

Institucionalni okvir za ostvarivanje prava nacionalnih manjina čine sljedeća tijela:

- Sva ministarstva, a posebice Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo kulture, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija i Ministarstvo unutarnjih poslova
- Središnji državni ured za upravu
- Ured Vlade RH za nacionalne manjine
- Ured Vlade RH za ljudska prava
- Ured Vlade RH za ravnopravnost spolova
- Savjet za nacionalne manjine RH
- Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina donesen je 2002. godine i njime su uspostavljeni novi standardi u ostvarivanju različitih prava s osnova manjinske pripadnosti. Ustavnim zakonom stvoreni su novi instituti (vijeća i predstavnici nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine). Ovi instituti osnovani su s ciljem potpunijeg sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, a osobito radi razmatranja i predlaganja uređivanja i rješavanja pitanja u vezi s ostvarivanjem i zaštitom prava nacionalnih manjina. Stvorene su također i zakonske pretpostavke kako bi se osigurala puna primjena Ustavnog zakona.

U dosadašnjoj petogodišnjoj primjeni Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina dostignuta je visoka razina normativnih prava o zaštiti nacionalnih manjina, kao i jasna politička volja za njegovu potpunu primjenu u praksi. Najmanje jednom godišnje Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru izvješće o provođenju Ustavnog zakona i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina. Praćenje provedbe Ustavnog zakona ujedno se razmatra kroz redovite stručne skupove na kojima se analizira provedba Ustavnog zakona na svim područjima, te se predlažu mjere za unaprjeđenje njegove provedbe. Navedeni stručni skupovi pokazali su da se pripadnici nacionalnih manjina u svakodnevici još susreću s problemima i poteškoćama vezanim za provođenje dijela prava propisanih Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina u dijelu lokalne i područne (regionalne) samouprave. Upravo s ciljem potpune provedbe Ustavnog zakona Vlada RH je odlučila donijeti ovaj Akcijski plan.

Unatoč pozitivnom stavu Vlade Republike Hrvatske uočen je nedostatak političke volje u nekim jedinicama lokalne samouprave i nekim drugim područjima da se dosljedno provedu odredbe Ustavnog zakona. Izvješća koja Vlada podnosi Saboru o provođenju Ustavnog zakona, analize i zaključci stručnih skupova o toj temi i drugi oblici praćenja ostvarivanja manjinskih prava u RH ukazuju na zaključak kako se pripadnici manjina susreću poteškoćama i kršenjem njihovih prava garantiranih Ustavnim zakonom i drugim zakonima i propisima. Posebne

teškoće su uočene na područjima povratka. Upravo radi navedenih teškoća i potrebe poduzimanja posebnih mjera kako bi se prava pripadnika manjina ostvarivala bez otpora i zapreka, Vlada RH donosi ovaj Akcijski plan.

Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina nastaje kao rezultat težnje da se još kvalitetnije i potpunije ostvaruju sva prava nacionalnih manjina zajamčena Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina. Stoga su u ovom dokumentu utvrđena područja za koja je, kroz petogodišnju praksu u primjeni Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, utvrđeno da je potrebno uložiti dodatne napore u ostvarivanju zajamčenih prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Akcijski plan je podijeljen na slijedeća poglavlja:

- I.** Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina,
- II.** Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
- III.** Uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina
- IV.** Kulturna autonomija
- V.** Pravo na očuvanje svoje vjere, te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere
- VI.** Pristup sredstvima javnog priopćavanja,
- VII.** Samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa
- VIII.** Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudne uprave, te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- IX.** Sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina,
- X.** Zaštita od svake djelatnosti koja ugrožava, ostvarivanje prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina- Razvijanje tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije.
- XI.** Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.

Svako od navedenih područja sastoji se od: kratkog prikaza dosadašnjeg ostvarivanja konkretnog prava, te poteškoćama u ostvarivanju pojedinih prava na nekim područjima, planirane mjere za unapređenje stanja u pojedinom području, tijela zaduženog za njihovu provedbu, kao i sredstva neophodna za realizaciju navedenih mjera.

Ostvarivanje prava i sloboda nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom, Ustavnim zakonom i posebnim zakonima nadziru tijela državne uprave u pitanjima iz svog djelokruga. Vlada Republike Hrvatske usklađuje rad tijela državne uprave u primjeni zakona koji uređuju pitanja od značenja za nacionalne manjine. U sklopu redovitog godišnjeg izvještavanja, u izvještaju za 2008. godinu, podnijet će se izvješće i o provedbi ovog Akcijskog plana. Od donošenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina do danas, Vlada Republike Hrvatske se zalaže za što potpuniju primjenu svih odredbi Ustavnog zakona odnosno za cjelovito ostvarivanje svih prava koja je Republika Hrvatska pripadnicima nacionalnih manjina osigurala donošenjem toga Zakona.

Nužno je pojačati odgovornost državnih tijela u praćenju, usklađivanju i kontroli ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina utvrđenih Ustavom, Ustavnim zakonom i drugim propisima.

Prilikom izvještavanja Vlade Republike Hrvatske o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, nužno je konkretno ukazati na poteškoće do kojih dolazi u provedbi pojedinih odredbi uz prijedloge uz žurne mjere za uklanjanje tih problema.

Sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske za ostvarivanje prava nacionalnih manjina kontinuirano se povećavaju te su sa 31 milijun HRK 2003. godine porasla na 84 milijuna 2006. godine. Podaci pokazuju da je Republika Hrvatska od 2003. do 2006. godine, za potrebe nacionalnih manjina povećala sredstva za 271%, što predstavlja značajno povećanje. Slijedi prikaz sredstava utrošenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske po godinama.

GODINA	2003	2004	2005	2006
HRK	31.191.809	40.030.833	45.030.919	84.650.270,33

O ostvarenom napretku RH u ostvarivanju prava nacionalnih manjina svjedoči i mišljenje Savjetodavnog odbora Vijeća Europe u vezi s Drugim izvješćem Vlade RH o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Vijeće Europe je prepoznalo visoke standarde koje je RH ugradila u zakonodavni okvir.

Pozitivna je činjenica da su zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru sastavni dio vladajuće većine, te da participiraju u državnim dužnostima. To ukazuje da Vlada ima respekt prema položaju i potrebama manjinskih zajednica, ali i da manjinski zastupnici žele aktivno sudjelovati u stvaranju pozitivne atmosfere u hrvatskom društvu pa i na korist manjinskih zajednica. Prilikom popisa stanovništva, jedan dio

pripadnika nacionalnih manjina izjasnio se kao Muslimani, što je vjerska a ne nacionalna pripadnost, dok su se drugi izjasnili kao Bošnjaci. S obzirom na to da je ta okolnost izazvala nezadovoljstvo među pripadnicima bošnjačke nacionalne manjine, Vlada Republike Hrvatske u narednom će razdoblju razmotriti mogućnosti za pronalaženje rješenja da se onim građanima koji su se izjasnili kao Muslimani omogući izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti kako bi mogli koristiti sva prava koja su zajamčena pripadnicima nacionalnih manjina.

Od 2005. godine redovito se organiziraju okrugli stolovi o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na kojima sudjeluju zastupnici i predstavnici nacionalnih manjina, civilnog društva, tijela državne uprave RH te predstavnici relevantnih međunarodnih organizacija. Na navedenim skupovima pozdravljen je postignut napredak u unaprjeđenju prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te su ocjenjene mjere koje Vlada Republike Hrvatske poduzima u provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina s ciljem stvarnog i potpunog uključivanja pripadnika nacionalnih manjina u javni, politički, kulturni i društveni život u Republici Hrvatskoj. Nadalje, Vlada RH je organizirala nekoliko tematskih stručnih skupova od kojih posebice treba izdvojiti Okrugli stol na temu „Provedba članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina - Prijam u službu u državnoj upravi“ kako i niz okruglih stolova na temu vladine politike na području zapošljavanja nacionalnih manjina u pravosuđu. U organizaciji Ureda za nacionalne manjine i Savjetodavnog Odbora Vijeća Europe za provođenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, redovito su organizirani seminari o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i to: 2004. godine u Cavtatu 2005. godine u Splitu, 2006. u Peroju, te 2007. u Vukovaru.

Na seminarima je ukazano da, usprkos napretku koji je ostvaren, još uvijek postoje teškoće u provedbi pojedinih odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, posebno na lokalnoj razini. Tijekom rasprave u Hrvatskom saboru, o Izvješću o provođenju Ustavnog zakona također je, posebice u matičnom Odboru za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, naglašeno da su stvorene normativne pretpostavke za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, ali da još uvijek postoji osjetna razlika u odnosu na ostvarivanje tih rješenja u praksi, te da je stoga u narednom razdoblju potrebno da sva nadležna tijela, kako na državnoj, tako i na lokalnoj i područno (regionalnoj), razini, pojačaju aktivnosti kako bi se politika manjinskih prava dosljedno provodila u praksi.

U narednom razdoblju Vlada će poduzeti daljnje mjere u cilju poticanja provođenja i nadzora nad provođenjem odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na svim razinama. S tim ciljem je i izrađen ovaj Akcijski plan.

SLUŽBENA I JAVNA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

U Republici Hrvatskoj je sukladno članku 12. Ustava Republike Hrvatske u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo, a u pojedinim lokalnim jedinicama uz hrvatski jezik i latinično pismo u službenu se uporabu može uvesti i drugi jezik te ćirilčno ili koje drugo pismo pod uvjetima propisanim zakonom. Stavkom 4. članka 15. Ustava, jamči se pripadnicima svih nacionalnih manjina sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija.

Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj člankom 4 propisano je da se ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina ostvaruje u skladu s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Europe i ovoga Zakona pod sljedećim uvjetima:

1. kada pripadnici pojedine nacionalne manjine na području općine ili grada čine jednu trećinu stanovnika, u skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Europe i ovim Zakonom,
2. kada je predviđena međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska stranka, (na snazi su sporazumi s Italijom i Mađarskom, a u tijeku su novi pregovori s Srbijom i Crnom Gorom, budući te države više nisu jedna cjelina).
3. kada su to statutom propisale općine i gradovi, u skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Europe i ovim Zakonom,
4. kada to, u odnosu na rad svojih tijela, u samoupravnom djelokrugu, statutom propiše županija na čijem je području u pojedinim općinama i gradovima u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine.

Napomena: Za ostvarivanje ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine na temelju stavka 1. točke 1. ovoga članka mjerodavni su podaci popisa stanovnika koji je neposredno prethodio uređivanju ovih pitanja statutom općine ili grada.¹

¹ Pregled jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima je u uporabi jezik i pismo nacionalnih manjina nalazi se u prilogu

Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj uređena je člancima 9., 12. i 13. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji su razrađeni posebnim zakonima: Zakonom o uporabi jezika i pisma, Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Nadalje, uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina razrađuju i posebni zakoni u pojedinim područjima kao što su Zakon o osobnoj iskaznici (NN 11/02. i 122/02.), Zakon o osobnom imenu (NN 69/92.) i svi postupovni zakoni: Zakon o kaznenom postupku (NN 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02. i 143/02.), Zakon o parničnom postupku (NN 26/91., 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03.) i Zakon o općem upravnom postupku (NN 53/91.). Unatoč uspostavljenom potpunom zakonodavnom okviru, u praksi je potrebno uložiti dodatne napore u trend porasta uporabe manjinskog jezika. Potrebno je poduzeti dodatne mjere radi poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje ovog prava.

Članak 9. Ustavnog zakona razrađen je Zakonom o osobnoj iskaznici. Primjena tog zakona pokazuje da pripadnici nekih nacionalnih manjina koriste pravo na izdavanje osobne iskaznice u većem broju u odnosu na pripadnike ostalih nacionalnih manjina. U tom smislu je potrebno provesti i edukaciju kako potencijalnih korisnika pripadnika nacionalnih manjina, tako i službenika koji rade na poslovima izdavanja osobnih iskaznica te provesti promidžbenu kampanju kako bi se i na te načine potaklo pripadnike nacionalnih manjina na korištenje ovog prava. Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, tijekom 2006. godine pripadnicima nacionalnih manjina izdan je sljedeći broj osobnih iskaznica na jeziku i pismu nacionalne manjine: talijanska nacionalna manjina – 2913, mađarska nacionalna manjina – 36, srpska nacionalna manjina – 34, češka nacionalna manjina – 1. tijekom 2007. godine pripadnicima nacionalnih manjina izdan je sljedeći broj osobnih iskaznica na jeziku i pismu nacionalne manjine: talijanska nacionalna manjina – 2561, mađarska nacionalna manjina – 42, srpska nacionalna manjina – 66, češka nacionalna manjina – 1. Pripadnici nacionalnih manjina nisu dovoljno informirani o ovom pravu ili postoje neki drugi razlozi za nedovoljno korištenje toga prava. Stoga je potrebno stvoriti pozitivnije ozračje kako bi se potaklo pripadnike nacionalnih manjina na korištenje prava na osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Odredbom Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj propisano da se ne mijenjaju niti ukidaju prava na uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina stečena prema ranijim propisima kojim se uređivala uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina.

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, u članku 12., propisano je da se ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje na području jedinice lokalne samouprave kada pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice. Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje se, kako je navedeno i kada je to predviđeno međunarodnim ugovorima koji, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske i kada je to propisano statutom jedinice lokalne samouprave ili statutom jedinice područne (regionalne) samouprave u skladu s odredbama posebnog zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

U postupku odlučivanja pred Ustavnim sudom je prijedlog za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Statutarne odluke Grada Daruvaru o pojedinim odredbama kojima je Grad Daruvar uredio uporabu češkog jezika i pisma na svom području.

Ostali uvjeti, slijedom odredbe stavka 3., članka 12., Ustavnog zakona, kao i način službene uporabe jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine u predstavničkim i izvršnim tijelima i u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja, u postupku pred sudbenim tijelima prvog stupnja, u postupcima koje vode Državno odvjetništvo i javni bilježnici, te pravne osobe koje imaju javne ovlasti, uređuju se posebnim zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina.

Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj uređuju se uvjeti službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina kojima se osigurava ravnopravnost s hrvatskim jezikom i latiničnim pismom. Pri tome je važno napomenuti da se Zakonom o uporabi jezika i pisma ne mijenjaju niti ukidaju prava pripadnika nacionalnih manjina stečena na temelju međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka, niti prava stečena prema propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Posebno je člankom 18. Zakona o uporabi jezika i pisma uređeno da tijela državne uprave prvog stupnja, ustrojstvene jedinice središnjih tijela državne uprave koje postupaju u prvom stupnju, sudbena tijela prvog stupnja, državna odvjetništva, javni bilježnici i pravne osobe koje imaju javne ovlasti te koje imaju svoje urede i ispostave u općinama, gradovima i županijama u kojima je u službenoj uporabi pored hrvatskog jezika i latiničnog pisma i jezik i pismo nacionalne manjine, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, a na zahtjev građana, dvojezično ili višejezično:

1. izdaju javne isprave,
2. tiskaju obrasce koji se koriste u službene svrhe,
3. ispisuju tekst pečata i žigova u istoj veličini slova,
4. ispisuju natpisne ploče,
5. ispisuju zaglavlja akata istom veličinom slova.

Zapažen je trend smanjenja korisnika manjinskih jezika u sudskim i upravnim postupcima. Mali broj pripadnika nacionalnih manjina koristi se ovim pravom, a u samoj primjeni ponekad dolazi do nejasnoća. Stoga je ocijenjeno potrebnim poduzeti dodatne mjere radi poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje ovog prava, kao i radi afirmacije korištenja manjinskih jezika u pojedinim postupcima i uklanjanja određenih problema pri provedbi zakonskih odredbi.

Stoga je potrebno u predstojećem razdoblju poduzeti aktivnosti na podizanju svijesti javnosti o mogućnostima i načinima uporabe manjinskih jezika upravnim i pravosudnim tijelima.

Radi daljnjeg unaprjeđenja prava pripadnika nacionalnih manjina na uporabu manjinskog jezika i pisma, mjere sadržane u ovom Akcijskom planu imaju za cilj motivirati i potaknuti pripadnike nacionalnih manjina na konzumiranje navedenog prava uz istovremeno provođenje mjera kojim će se osigurati službena uporaba manjinskim jezika u svim općinama i gradovima koji su u obvezi osigurati pravo nacionalnih manjina na službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina. Istovremeno se pojačava provedba nadzora nad primjenom propisa kojima se uređuje ovo pitanje, posebice u onim općinama i gradovima koje se pravo na službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina nepotpuno primjenjivali.

Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina

OCJENA: Unatoč uspostavljenom zakonodavnom okviru i dobroj praksi koju ostvaruju pretežito pripadnici tradicionalno organiziranih nacionalnih manjina u provedbi ovih propisa potrebno je uložiti dodatne napore kako bi pripadnici dijela novije organiziranih nacionalnih manjina koji za to pokazuju interes mogli ostvarivati prava koja su im osigurana Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Cilj: Puna primjena članaka 9., 12. i 13 . Ustavnog zakona, posebice na područjima jedinica lokalne i područne samouprave
Povećati broj korisnika prava na uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina i poticati ih na ostvarivanje prava

1. SLUŽBENA I JAVNA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
<p>1.1. Provedba nadzora nad zakonitošću rada i akata tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u onim jedinicama koje su sukladno Ustavnom zakonu obvezne osigurati pravo nacionalnih manjina na uporabu manjinskog jezika i pisma</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave</p>	<p>Središnji državni ured za upravu je u prvoj polovici 2009. godine prikupio podatke i izvršio analizu stanja usklađenosti statuta i drugih općih akata lokalnih jedinica sa odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i odredbama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Prema podacima iz lipnja 2009. godine, pripadnici nacionalne manjine čine najmanje 1/3 stanovnika u 27 jedinica samouprave. U tim jedinicama samouprave ravnopravna je službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine propisana odredbom članka 12. stavak 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Te su jedinice sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj svojim statutima dužne propisati da li se prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma ostvaruju na cijelom području ili samo u pojedinim mjestima, te da li se i kod kojih mjesta koriste tradicionalni nazivi mjesta ili lokaliteta. Od 27 jedinica njih 8 je svojim statutima propustilo urediti ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine.</p> <p>Osim navedenih 27 jedinica, još 29 jedinica samouprave je, za cijeli</p>

	<p>teritorij jedinice ili za pojedina naselja, svojim statutima uvelo i uredilo način ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine. U tih 29 jedinica dvojezičnost se ostvaruje u cijelosti ili se odnosi na ostvarivanje samo nekih prava (npr. samo dvojezično ispisivanje naziva ulica i trgova; samo dvojezično ispisivanje naziva naselja i slično)</p> <p>Dok je u određenom broju jedinica samouprave vidljiv određeni napredak u uređivanju i praktičnoj primjeni službene dvojezičnosti, u jednom se dijelu jedinica pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma ostvaruje u manjoj mjeri zbog neupućenosti ili nezainteresiranosti pripadnika nacionalnih manjina te neupućenosti lokalnih službenika (npr. kod potrebe uređivanja službene dvojezičnosti lokalnim statutima) ili zbog neupućenosti npr. zaposlenika u javnim poduzećima (npr. neipisivanje dvojezičnih naziva naselja uz županijske ili državne ceste u jedinicama u kojima je uvedena službena dvojezičnost, a koje jedinice nisu nadležne za njihovo</p> <p>- Rok za izvršenje: kraj 2009. Dodatna sredstva nisu potrebna</p>
<p>1.1.1. Provedba nadzora statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u onim jedinicama koje su sukladno Ustavnom zakonu obvezne osigurati pravo nacionalnih manjina na uporabu manjinskog jezika i pisma</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave</p>	<p>Napomena: Stalnim upozoravanjem Grada Daruvara na potrebu uvođenja češkog kao službenog jezika i na područje Daruvara konačno rezultiralo uspjehom. Gradsko Vijeće Daruvar 01. 09.2009. donijelo je novi Statut Grada Daruvara u kojem je u članku 127. unesena službena uporaba češkog jezika i pisma i na područje Daruvara</p> <p>- Rok za izvršenje: kraj 2009. Dodatna sredstva nisu potrebna</p>
<p>1.1.2. Unaprjeđenje sustava praćenja i analiziranja stanja o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica, u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja, te pred pravnim osobama koje imaju javne</p>	<p>S obzirom na to da su u ranijem razdoblju lokalne jedinice dostavljale različite i neujednačene podatke, Središnji je državni ured za upravu, u travnju 2009. godine, uputio uredima državne uprave u županijama detaljne upute za prikupljanje podataka i izradu izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i</p>

<p>ovlasti</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave, tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze poslovi koje obavljaju pravne osobe s javnim ovlastima</p>	<p>područne (regionalne) samouprave na svom području.</p> <p>Temeljem prikupljenih podataka, koji su cjelovito obrađeni i analizirani, u lipnju 2009. godine unaprijeđena je postojeća evidencija stanja koja, između ostalog, sadrži podatke o stanju službene i javne uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica, u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja te pred pravnim osobama koje imaju javne ovlasti.</p> <p>Ministarstvo uprave će u narednom razdoblju nastaviti raditi na unaprjeđenju sustava praćenja i analiziranja stanja, kao i na ažuriranju podataka u evidenciji o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica, u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja, te pred pravnim osobama koje imaju javne ovlasti. Ova se mjera planira provoditi trajno.</p> <p>Rok za izvršenje: II kvartal 2010</p>
<p>1.1.3. Edukacija članova poglavarstva, te lokalnih službenika o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na razini lokalnih jedinica</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave , Akademija lokalne demokracije</p>	<p>Vezano uz ovu mjeru navodimo da je nakon donošenja Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, (koji je donesen u srpnju 2008. godine), Akademija lokalne demokracije izvršila inicijalne pripreme za provedbu edukacije lokalnih službenika i novoizabranih nositelja izvršne vlasti (koji su izabrani na neposrednim izborima 17. svibnja 2009. godine) o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na lokalnoj razini.</p> <p>Konkretna provedba ove mjere planira se započeti krajem 2009. godine, nakon održavanja dopunskih izbora za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina kako bi i oni bili uključeni u provedbu edukacije. Ova se mjera</p>

	planira provoditi kontinuirano do sredine 2010. godine.
<p>1.1.4. Organizacija 4 regionalna seminara, o pravu pripadnika nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma s ciljem unaprjeđenja ostvarivanja prava, motiviranja i poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje prava</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave, Ured za nacionalne manjine, Savjet za nacionalne manjine</p>	Mjera će se provesti
<p>1.1.5. Izrada naputaka za osiguravanje učinkovite primjene Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH u radu pravnih osoba s javnim ovlastima, i provedba upravnog nadzora</p> <p>Nositelj: Središnja tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze poslovi koje obavljaju pojedine pravne osobe s javnim ovlastima</p>	<p>Preduvjet za izradu navedenih naputaka i provedbu ove mjere u cijelosti bio je provesti mjere 1.1. i 1.1.2. te se iz tog razloga ove mjera planira provoditi kontinuirano do sredine 2010. godine</p> <p>Dodatna sredstva nisu potrebna</p>
<p>1.2. Informiranje javnosti posebnim brošurama i drugim promidžbenim materijalima u tijelima državne uprave prvog stupnja, i pravosudnim tijelima koja su dužna provoditi Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH o načinu na koji stranke mogu ostvariti pravo na uporabu manjinskog jezika u postupcima koji se vode pred tim tijelima</p> <p>Nositelj mjere Ministarstvo pravosuđa (UEU); MUP i druga tijela državne uprave u svom djelokrugu;</p>	<p>Mjera se provodi, te još nije moguće procijeniti njezin učinak.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa provelo je natječaj za odabir najboljeg idejnog rješenja promotivnog plakata, kojim se potiče pripadnike nacionalnih manjina na aktivno korištenje vlastitog manjinskog jezika pred pravosudnim tijelima na područjima gdje im je to pravo zajamčeno sukladno pozitivnim pravnim propisima u suradnji s Grafičkim fakultetom u Zagrebu. U natječaju su sudjelovali studenti Katedre za komunikologiju Grafičkog fakulteta. U povjerenstvu za izbor najboljeg idejnog rješenja sudjelovala su dva predstavnika Ministarstva pravosuđa, predstavnik Savjeta za nacionalne manjine i dva predstavnika Grafičkog fakulteta u Zagrebu. Spomenuto povjerenstvo sastalo se 02. lipnja 2009. godine te su izabrana tri najbolja rada koja će biti nagrađena novčanom nagradom. Izrađen je probni plakat te se distribucija plakata po sudovima očekuje u III. kvartalu 2009. godine</p>

1.3. Provedba 4 inspekcijska nadzora na područjima županijskih sudova u Osijeku, Bjelovaru, Šibeniku i Puli o primjeni Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj pred pravosudnim tijelima

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa (OKP)

Mjera je provedena.

Uprava za organizacijsko kadrovske poslove u IV kvartalu 2008. godine izvršila je uvid kod sudova i državnih odvjetništava na području Županijskog suda u Puli, Bjelovaru, Osijeku i Šibeniku (i to u općinskim sudovima, prekršajnim sudovima, općinskim državnim odvjetništvima, kao i kod javnih bilježnika), a u kojima se primjenjuje Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH.

Uvidom u pravosudna tijela iz nadležnosti Županijskog suda u Puli utvrđeno je da pravosudna tijela u gradovima u kojima je Statutom grada utvrđeno ravnopravno korištenje jezika etničke zajednice, koriste dvojezične natpisne ploče, zaglavlje akata, pečate i žigove i to tako da se osim dvojezične natpisne ploče na pročelju pravosudnog tijela (suda ili državnog odvjetništva) dvojezične natpisne ploče nalaze na svakoj kancelariji unutar pravosudnog tijela, a i suci kao i službenici i namještenici služe se jezikom nacionalne manjine, a po potrebi strankama – pripadnicima nacionalne manjine omogućeno je i sporazumijevanje sa stalnim sudskim tumačem. Sudska pismena koja se objavljuju na oglasnim pločama pravosudnih tijela kao i druge razne obavijesti objavljuju se i na jeziku etničke zajednice.

Pravosudna tijela u sudskom postupku upozoravaju pripadnika nacionalne manjine da ako želi da se postupak vodi na jeziku nacionalne manjine, da se o tome izjasni i to se tada unosi u sudski zapisnik.

Na području Županijskog suda u Bjelovaru kao i općinskim sudovima iz nadležnosti toga suda ne koriste se dvojezične natpisne ploče, pečati i žigovi odnosno zaglavlja akata, a nisu vođeni postupci u predmetima na nekom od manjinskih jezika sukladno odredbama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina.

<p>1.4. Uspostava evidencije predmeta koji su vođeni ili su mogli biti vođeni na manjinskom jeziku (a stranka je to pravo odbila) u svim prvostupanjskim pravosudnim tijelima koja su dužna postupati na manjinskom jeziku</p> <p>Nositelj: Ministarstvo pravosuđa (OKP)</p>	
<p>1.5. Statističko praćenje broja i vrste sudskih postupka vođenih na pojedinom manjinskom jeziku i pismu</p> <p>Nositelj: Ministarstvo pravosuđa (OKP)</p>	<p>Mjere se kontinuirano provode.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa radi praćenja provedbe Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ustrojilo je posebnu evidenciju o sudskim predmetima koji su vođeni ili su mogli biti vođeni na jeziku pripadnika nacionalnih manjina, te da li je pripadnik nacionalne manjine tražio da se sudski postupak vodi na jeziku nacionalne manjine odnosno da li je stranka to pravo odbila koristiti. Radi provedbe ove mjere Uprava za organizacijsko kadrovske poslove uputila je svim općinskim i prekršajnim sudovima okružnicu kojom je zatražena dostava navedenih podataka kako bi se ovi podaci mogli statistički obrađivati i o njima voditi statistička evidencija.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa ustrojilo je godišnje statističko praćenje broja i vrste sudskih postupaka na manjinskom jeziku i pismu za sudove koji primjenjuju Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina</p>
<p>1.6. Organiziranje savjetovanja s predsjednicima sudova o provedi Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH</p> <p>Nositelj: Ministarstvo pravosuđa u suradnji s Pravosudnom akademijom</p>	<p>Mjera će biti provedena u suradnji s Pravosudnom akademijom kada budu gotovi plakati iz mjere 1.2. Organizirati će se radionica za predsjednike sudova koja će uz ostalo uputiti na primjenu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH (NN 51/00), a jedna od njih je i odredba članka 12. stavka 1. „Sudbena tijela prvog stupnja, uz hrvatski jezik i latinično pismo, u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine, dužna su podučiti stranku s područja općine ili grada, koji su uveli u ravnopravnu službenu uporabu jezik i</p>

	<p>pismo nacionalne manjine, o pravu uporabe jezika i pisma nacionalne manjine u postupku, te unijeti u zapisnik izjavu o tome kojim će se jezikom i pismom stranka služiti u postupku.“.</p> <p>Radionica će biti predložena Programskom vijeću kao dio jednogodišnjeg programa za 2010. godinu</p>
--	--

POGLAVLJE II.

ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

Pripadnici nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ostvaruju pravo na obrazovanje na jeziku i pismu nacionalne manjine temeljem Ustava, članka 11. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Kroz postojeći zakonski okvir pravo na obrazovanje pripadnika nacionalnih manjina manjine ostvaruju u jednom od 3 modela:

- Model A - cjelokupna nastava izvodi se na jeziku i pismu nacionalne manjine uz obvezno učenje hrvatskog jezika u istom broju sati kao i materinskog jezika. Nastavu po modelu A imaju talijanska, srpska, mađarska i češka nacionalna manjina, a cjelokupna nastava se izvodi na jeziku i pismu nacionalne manjine uz obvezno učenje hrvatskoga jezika, a tim modelom obuhvaćeno je 4.526 učenika.
- Model B – nastava se izvodi na hrvatskom jeziku i pismu nacionalne manjine, tzv. dvojezična nastava. Na hrvatskom jeziku sluša se prirodna skupina predmeta, a na jeziku i pismu nacionalne manjine društvena skupine, odnosno nacionalna grupa predmeta. Ova nastava izvodi se u ustanovi s nastavom na hrvatskom jeziku, ali u posebnim razrednim odjelima. Nastavu po modelu B imaju mađarska i češka nacionalna manjina, a obuhvaća 63 učenika.
- Model C – učenje jezika i kulture nacionalnih manjina tzv. njegovanje jezika i kulture posebni je program koji obuhvaća nastavu iz jezika i književnosti nacionalne manjine, povijesti, zemljopisa, glazbene i likovne kulture. Njegovanje se realizira kroz nastavne predmete od 5 školskih sati tjedno dok je cjelokupni program na hrvatskom jeziku. Nastava po tom modelu obuhvaća 2.317 učenika srpske, slovačke, češke, mađarske, rusinske, albanske, austrijske, njemačke i makedonske nacionalne manjine.

Broj učenika pripadnika nacionalnih manjina u osnovnim školama u Modelu A

2006./2007.

Nacionalna manjina	Broj učenika	Broj Škola	Broj učitelja	Razredni odjeli
Česi	426	5	34	-
Mađari	276	5	71	36 razr.odjela
Srbi	2.301	18	369	-
Talijani	1.523	17	263	105 razr.odjela
UKUPNO	4.526	45	737	141

Broj učenika pripadnika nacionalnih manjina u osnovnim školama u Modelu B
2006./2007.

Nacionalna manjina	Broj učenika	Broj Škola	Broj učitelja	Razredni odjeli
Mađari	13	1	2	1 razr.odjel
UKUPNO	13	1	2	1

Broj učenika pripadnika nacionalnih manjina u osnovnim školama u Modelu C
2006./2007.

Nacionalna manjina	Broj učenika	Broj Škola	Broj učitelja	Razredni odjeli
Česi	431	13	11	-
Mađari	759	15	11	82 razr.odjela
Slovaci	505	7	6	-
Srbi	461	21	29	38
Makedonci	23	2	2	2
Nijemci i Austrijanci	68	1	5	7
Ukrajinci	28	1	1	1

Rusini	42	1	1	1
UKUPNO	2.317	61	66	131

Ukupno učenika pripadnika nacionalnih manjina u osnovnim školama: 6.856

Predškolski odgoj:

Srbi 392

Romi 622

Česi 264

Talijani 686

Srednjoškolsko obrazovanje:

Srbi 1030 učenika

Talijani 825 učenika

Česi 39 učenika

Mađari 76 učenika

- Za djecu koja nisu obuhvaćena obrazovanjem po modelima A, B ili C organizira se nastava na daljinu tzv. dopisno-konzultativna nastava, te ljetne i zimske škole. Ljetnu ili zimsku školu u školskoj godini 2006./07.. pohađali su učenici pripadnici bugarske, crnogorske, češke, mađarske, makedonske, rusinske i ukrajinske, slovačke i srpske nacionalne manjine.

U sustavu predškolske djelatnosti u 2006. godini bilo je u 30 predškolskih ustanova ukupno 1.520 djece predškolske dobi pripadnika nacionalnih manjina. (od toga 815 pripadnika talijanske nacionalne manjine, 168 pripadnika mađarske nacionalne manjine, 398 pripadnika srpske nacionalne manjine i 139 pripadnika češke nacionalne manjine. U sustav predškolskog obrazovanja bilo je ukupno i 636 pripadnika romske nacionalne manjine, dok je programom predškole pri osnovnim školama obuhvaćeno 459 djece pripadnika romske nacionalne manjine

U sustavu osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja u 109 osnovnih škola u školskoj godini 2006./07. bilo je uključeno 6.856 učenika u svim modelima obrazovanja na jeziku i pismu. U školskoj godini 2005./06. u sustavu osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja bilo je uključeno 1.013 učenika pripadnika romske nacionalne manjine, a u 2006./07. 3.010 učenika.

U sustavu srednjoškolskog obrazovanja u školskoj godini 2006./07. bilo je upisano 1.969 učenika/ca s nastavom na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku. Broj upisanih romskih učenika u prve razrede trogodišnjih srednjih škola u školskoj godini 2005./06. bilo je 14, a u školskoj godini 2006./07. ukupno 58 učenika.

Na visokim učilištima pripadnici nacionalnih manjina prate nastavu na hrvatskom jeziku. Sveučilište u Rijeci, Visoka učiteljska škola u Puli, godinama ustrojava studije za talijansku nacionalnu manjinu, a Učiteljska akademija Sveučilišta u Zagrebu ustrojava razrednu nastavu sa srpskim jezikom. Na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj studira 11 studenata/ica koji se deklariraju kao Romi, a kojima Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa osigurava financijsku potporu kao poticaj za uspješan završetak studija. Na visokoj učiteljskoj školi u Puli organiziran je studij razredne nastave i predškolskog odgoja i obrazovanja za pripadnike talijanske nacionalne manjine. U akademskoj godini 2006/07. bilo je uključeno 30 studenata.

U Državnom proračunu za 2006. godinu za potrebe obrazovanja pripadnika nacionalnih manjina na aktivnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa osigurano je 26.643.426,77 kn i to:

- za potrebe tiskanja i prevođenja udžbenika, priručnika i knjiga, programe ljetnih i zimskih škola, Nastavu na daljinu, tzv dopisno-konzultativnu nastavu, posebnih programa za Rome, programe seminara i usavršavanja učitelja i nastavnika u Republici Hrvatskoj matičnim zemljama i programe predškolskog odgoja i predškole – iznos od 6.337.669,84 kn;
- Za plaće učitelja materinskog jezika u osnovnim i nastavnika u srednjim školama u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A) za plaće učitelja koji provode obrazovanje manjina po modelu C (tzv. njegovanje jezika i kulture) te plaće za savjetnike koji prate nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina – iznos od 17.278.466,93 kn.
Napomena: U ovom iznosu nisu uračunate plaće za predmete koji se izvode u školama na jeziku i pismu manjina.
- Za rad predškolskih ustanova u kojima su obuhvaćena djeca pripadnici nacionalnih manjina, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi izdvojilo je iznos od 1.500.000,00 kn.
- za plaće 15. suradnika u nastavi (romskih pomagača) sukladno Nacionalnom programu za Rome- iznos od 790.290,00 kn
- za potrebe izrade ispitnih kataloga, prevođenje pitanja za potrebe provođenja nacionalnih ispita na jeziku i pismu nacionalnih manjina (češki, mađarski, srpski i talijanski) iznos od 737. 000,00 kn.

U 2008. godini očekuje se povećanje financijskih sredstava za potrebe nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Kroz obrazovni sustav ukazalo se da pripadnici romske nacionalne manjine, zbog svog specifičnog položaja imaju pojačanu potrebu za uključivanje romske nacionalne manjine u predškolski sustav obrazovanja, kako bi se lakše uključili u redoviti obrazovni sustav, potrebno je povećati edukaciju o ljudskim pravima i poticati stvaranje pozitivnog ozračja.

Teme demokratskog građanstva, kulturna različitost i snošljivost poučavaju se kroz obvezne predmete i odgojno-obrazovne sadržaje u osnovnoj i srednjoj školi. U srednjoškolskom obrazovanju ljudska se prava poučavaju kroz etiku, politiku i gospodarstvo te sociologiju.

Sve škole u Republici Hrvatskoj mogu slobodno odabrati izvannastavne i dopunske aktivnosti u kojima se, između ostalog, promiče i odgoj za demokraciju. U svom radu svaka škola može ostvariti i projekte u kojima uz učitelje sudjeluju i predstavnici civilnog društva. Za programe i projekte udruga u okviru izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja u području zaštite i promicanja ljudskih prava u školskoj godini 2006./07. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa izdvojilo je 1.630.000,00 kuna.

U sklopu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu djeluje i Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava čija je svrha promicanje interdisciplinarnih istraživanja i obrazovanja za ljudska prava, demokratsko građanstvo, kulturni pluralizam na svim razinama odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj. Time se želi istaknuti ključna uloga obrazovanja u razvoju građanstva i kvalitetnog sudjelovanja u demokratskom društvu.

U tijeku je osnivanje poslijediplomskog studija koji bi omogućio osposobljavanje kadrova na visokoškolskim institucijama za obrazovanje za ljudska prava.

Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina

OCJENA: Na području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u RH postignut je najveći mogući stupanj provedbe Ustavnog zakona kod tradicionalno organiziranih manjina. U odnosu na novije organizirane nacionalne manjine postignut je visok stupanj obrazovanja učenika po A modelu (nastava u cijelosti na jeziku i pismu nacionalnih manjina), dok se manje koristi model C (učenje jezika i kulture).

Cilj: Potpuna primjena članka 11. Ustavnog zakona za sve manjine koje za to iskazuju interes, te osigurati pretpostavke za dosljednu primjenu Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina

2. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
2.1. Organizirati, razraditi i provoditi model osposobljavanja učitelja i nastavnika koji izvode nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Stručno usavršavanje učitelja u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje.
2.2. Organizirati okrugle stolove na temu obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina Nositelj: Ministarstvo znanost, obrazovanja i športa	Od ožujka do kraja lipnja 2009. godine izvršene su pripreme i konzultacije za organizaciju okruglih stolova na temu obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina koji bi se trebali održati do kraja 2009. godine. - Provođenje mjere je u tijeku
2.3. Provoditi obrazovne programe u osnovnim i srednjim školama o ljudskim pravima i pravima nacionalnih manjina Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Uz Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo tijekom godina razvijeni su brojni moduli i projekti konkretne primjene takvog odgoja u školi i povezivanje škole s lokalnom zajednicom. To su: Modul odgoja za mir i nenasilno rješavanje sukoba, Mreža učitelja i učenika miritelja, Humane vrednote i humanitarno pravo, Osnove demokracije: vlast, pravda, odgovornost, privatnost; Socijalni projekti škole i lokalne zajednice; Zakon u razredu

	<p>i simulacija suđenja; Razvoj identiteta i interkulturalnosti, Suzbijanje stereotipa i predrasuda prema nacionalnim manjinama u kontekstu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i procesa pridruživanja Europi; Modul zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova.</p> <p>Napomena: Načini provođenja obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo su: kroskurikularno, kroz sve predmete gdje postoje programske teme bliske temama ljudskih prava, kao izborni predmet, u vidu projekata, kroz sat razrednika, kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti.</p> <p>- Mjera se kontinuirano provodi u obrazovnim ustanovama</p>
<p>2.4. Organizirati stručnu raspravu o uključivanju sadržaja vezanih uz identitet i kulturu nacionalnih manjina u nastavne programe</p> <p>Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za nacionalne manjine i Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Do 31. ožujka 2009. godine bila je otvorena javna rasprava o <i>Nacionalnom okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i opće obvezno obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi</i>. Nakon završene javne rasprave o Nacionalnom okvirnom kurikulumu Povjerenstvo za nacionalni kurikulum, na temelju podnesenih sugestija i prijedloga, utvrđuje konačni tekst Nacionalnog okvirnog kurikulumu koji bi trebao biti službeno donesen tijekom jeseni 2009. godine.</p> <p>Nakon donošenja Nacionalnog okvirnog kurikulumu pristupit će se donošenju predmetnih kurikulumu u kojima će biti, u pojedinim predmetima, više mogućnosti za posebne naglaske koji su vezani uz prava nacionalnih manjina</p> <p>- Provođenje mjere je u tijeku</p>
<p>2.5. Informiranje djece i roditelja o mogućnostima pohađanja nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (po svim modelima A, B, C, te dopisna nastava)</p>	<p>S obzirom da je riječ o zadnja tri mjeseca u školskoj godini, u osnovnim i srednjim školama nije bilo potrebe ni prilike za dodatne informacije o mogućnosti pohađanja nastave. Takve se informacije daju na početku svake školske godine. - Mjera se kontinuirano</p>

<p>Nositelj; Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>provodi</p>
<p>2.6. Povećati obuhvat romske djece u predškolskom odgoju i redovnom obrazovnom sustavu sukladno Akcijskom planu Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.</p> <p>Nositelj; Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	
<p>2.7. Osigurati udžbenike za nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina u okviru provođenja programa besplatnih udžbenika na teritoriju čitave RH</p> <p>Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Agencija za odgoj i obrazovanje</p>	<p>Sukladno članku 15. <i>Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina</i>, školske ustanove na jeziku i pismu nacionalne manjine mogu koristiti udžbenike iz matične zemlje i to prvenstveno za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog) uz odobrenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p> <p>U razdoblju između ožujka i lipnja 2009. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa zaprimilo je 39 zahtjeva za odobrenje udžbenika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Od toga je 7 zahtjeva za odobrenje autorskih udžbenika (3 za češki jezik – za 2., 3. i 6. razreda OŠ te za 4. razred za srpski jezik – za 1., 2., 3. i 4. razred OŠ). Zaprimljeno je 15 zahtjeva za odobrenje udžbenika koji su s hrvatskog jezika prevedeni na jezik neke od manjina (češke, mađarske i talijanske). Također je zaprimljeno 17 zahtjeva za odobrenje uvezenih udžbenika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (16 za potrebe srpske nacionalne manjine i 1 za talijansku nacionalnu manjinu). Za sve navedene udžbenike postupci odobravanja su u tijeku.</p> <p>Ministarstvo je u razdoblju od ožujka 2009. do kraja lipnja 2009. sufinanciralo izradu/uvoz udžbenika i to: u travnju 2009. godine Ministarstvo je sufinanciralo udžbenike za nastavu na mađarskom jeziku (Prosvjetno-kulturnom centru Mađara – iznos od 272.729,35 kuna) i</p>

	<p>uvoz udžbenika za nastavu na srpskom jeziku (Prosvjeti d.o.o. – iznos od 342.900,00 kuna), ukupno: 615.629,35 kuna.</p> <p>17. srpnja 2009. donesen je Zakon o izmjenama Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 86/09.) kojim je ukinut program besplatnih udžbenika za sve učenike u Republici Hrvatskoj. Ostavljena je mogućnost da Vlada svake godine odlukom regulira problematiku nabave udžbenika.</p> <p>Sukladno članku 4. spomenutog zakona Vlada RH može, sukladno raspoloživim sredstvima državnog proračuna, za svaku školsku godinu donijeti odluku o financiranju, odnosno sufinanciranju nabave udžbenika i drugih nastavnih sredstava za učenike osnovnih i srednjih škola.</p> <p>- Mjera se kontinuirano provodi Mjera 2.7. je promijenjena i glasi: - Osigurati sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina u osnovnim i srednjim školama</p>
<p>2.8. Donijeti i pratiti potrebne propise i uskladiti postojeće s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina</p> <p>Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>U tijeku je izrada podzakonskih akata koji proizlaze iz <i>Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN, 87/08.)</i>, i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravilnik o osposobljavanju i polaganju stručnog ispita u osnovnoj školi te srednjoškolskoj ustanovi - Pravilnik o normi rada radnika u srednjoškolskoj ustanovi - Pravilnik o normi učitelja u umjetničkim školama - Pravilnik o načinu polaganja stručnih ispita - Pravilnik o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika - Pravilnik o izradi i obrani završnog rada - Pravilnik o načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita - Pravilnik o pedagoškoj dokumentaciji - Pravilnik o stručnoj spremi i pedagoško-psihološkom obrazovanju nastavnika

	<p>kao i drugi podzakonski akti. Navedeni propisi su u izradi te će svi definirati područje nacionalnih manjina na način da se njihova prava i specifičnosti u potpunosti definiraju. - Provođenje mjere je u tijeku</p>
<p>2.9. Donijeti nove nastavne planove i programe za sve modele nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (A, B, C model) Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Do sredine srpnja 2009. godine pribavljene su stručne recenzije znanstvenika za nastavne programe na jeziku i pismu nacionalnih manjina (češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom), i to za nastavna područja: prirodu i društvo, povijest, geografiju, likovnu i glazbenu kulturu. U tijeku je završna dorada programa materinskoga jezika kao i programa nacionalne grupe predmeta (povijesti, geografije, likovne i glazbene kulture) prema stručnim mišljenjima odnosno recenzijama. - Provođenje mjere je u tijeku</p>
<p>2.10. Osigurati savjetnike za praćenje nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (rusinskom ukrajinskom, te srpskom za model C) Nositelj: Agencija za odgoj i obrazovanje i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Ministarstvo je zaprimilo zahtjev Savez Rusina i Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj za imenovanje savjetnika/nadzornika za nastavu na ukrajinskom i rusinskom jeziku koji ne udovoljavaju potrebnim uvjetima. U Ministarstvu traju konzultacije kako bi se za mjeru <i>imenovanja savjetnika/nadzornika za nastavu na ukrajinskom i rusinskom jeziku</i> pronašlo najpovoljnije rješenje. - Provođenje mjere je u tijeku</p>
<p>2.11. Poticanje i omogućavanje učenicima u srednjim školama na školovanje po modelu C (učenje jezika i kulture) posebice (za srpsku, slovačku, rusinsku i ukrajinsku nacionalnu manjinu) Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>U navedenom razdoblju, od ožujka do kraja školske godine 2008./09., Ministarstvo nije zaprimilo niti jedan zahtjev za omogućavanjem obrazovanja po Modelu C u srednjim školama. Napominjemo da je Ministarstvo tijekom godine putem medija informiralo roditelje i učenike pripadnike nacionalnih manjina o mogućnosti obrazovanja učenika po modelu C u srednjim školama. Ukoliko u budućnosti bude takvih zahtjeva, Ministarstvo će ih u</p>

	<p>najkraćem roku razmotriti i riješiti.</p> <p>- Provođenje mjere je u tijeku</p>
<p>2.12. Osigurati sufinanciranje rada Centra za učenje na daljinu i opremanje kompjuterskom opremom 3 podružnice (srpska, makedonska i druge zainteresirane nacionalne manjine)</p> <p>Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Za učenje srpskog jezika na daljinu (e-learning) za učenike pripadnike srpske nacionalne manjine s područja gdje nisu ostvareni uvjeti za učenje srpskog jezika u osnovnim školama, u lipnju 2009. godine, Srpskom kulturnom društvu Prosvjeta, kao podnositelju zahtjeva, isplaćen je iznos od 175.000,00 kuna.</p> <p>- Mjera se kontinuirano provodi</p>
<p>2.13. Uskladiti statute osnovnih škola s Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina</p> <p>Nositelj: Osnivači škola i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Prema podacima Upravnog odjela za školstvo, kulturu i šport Vukovarsko-srijemske županije i Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije Statuti škola i učeničkih domova usklađeni su s odredbama Zakona.</p> <p>- Mjera je provedena</p> <p>Statuti škola su usklađeni s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina</p>
<p>2.14. Osnivanje školskih ustanova na jeziku i pismu nacionalnih manjina (za srpsku manjinu na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije)</p> <p>Nositelj: Osnivači škola i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Od ožujka do lipnja 2009. nisu započeli postupci za osnivanje škola na jeziku i pismu nacionalnih manjina na području navedenih županija.</p> <p>- Provođenje mjere je u tijeku</p>

POGLAVLJE III

UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

U Republici Hrvatskoj je prema odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina slobodna uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina i obilježavanje praznika nacionalnih manjina. Uz službenu uporabu znamenja i simbola Republike Hrvatske nacionalne manjine mogu isticati odgovarajuće znamenje i simbole nacionalnih manjina. Kada se izvodi himna i/ili svečana pjesma nacionalne manjine, obvezatno se prije nje izvodi himna Republike Hrvatske. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su statutom propisati službenu uporabu i način korištenja zastave i simbola nacionalnih manjina.

OCJENA: U dosadašnjoj praksi upotrebe znamenja i simbola nacionalnih manjina pokazalo se da među predstavnicima nacionalnih manjina postoji nedovoljna upućenost o načinu ostvarivanja prava na upotrebu znamenja i simbola nacionalnih manjina.

3. UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
<p>3.1. Edukacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, i udruga nacionalnih manjina o načinu ostvarivanja prava na uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina</p> <p>Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Savjet za nacionalne manjine je u sklopu zajednički organiziranih seminara sa Uredom za nacionalne manjine za nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina, te vijeća i predstavnike nacionalnih manjina obrađivao i tematiku članka 14. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, vezano za uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina.</p> <p>Savjetu za nacionalne manjine upućeni su u 2009. godini, sukladno članku 33. stavku 5. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, zahtjevi za suglasnost o uporabi znamenja i simbola rusinske i crnogorske nacionalne manjine. Donošenje Odluke o suglasnosti Savjeta za nacionalne manjine je u postupku.</p>

POGLAVLJE IV.

KULTURNA AUTONOMIJA NACIONALNIH MANJINA

Pravo na kulturnu autonomiju pripadnika nacionalnih manjina propisano je člancima 15. i 16. Ustavnog zakona. Pripadnici nacionalnih manjina radi očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog i kulturnog identiteta mogu osnivati udruge, zaklade i fundacije te ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, izdavačke (nakladničke), muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti. Republika Hrvatska, jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave sukladno svojim mogućnostima, financiraju djelovanje institucija. Pripadnici nacionalnih manjina, njihove udruge i vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnici nacionalnih manjina slobodno održavaju veze s narodom s kojim dijele ista etnička, jezična, kulturna i/ili vjerska obilježja, te s pravnim osobama sa sjedištem na području države tog naroda koje obavljaju djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, nakladničke (izdavačke) i humanitarne djelatnosti.

Udruge pripadnika nacionalnih manjina i vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnici nacionalnih manjina mogu od tijela države naroda s kojim dijele obilježja i od pravnih osoba te države primati bez plaćanja carine novine, časopise, knjige, filmove, videokasete, nosače zvuka, u ograničenom broju primjeraka, koje koriste za svoje potrebe, i mogu ih, bez plaćanja naknade, dijeliti pripadnicima nacionalne manjine.

Kulturna autonomija

Kulturna autonomija nacionalnih manjina ostvaruje se u punom opsegu i za ostvarivanje prava na očuvanje kulture putem financiranja rada udruga i kulturno umjetničkih društava, kao i pojedinaca koji se kroz svoj rad bave očuvanjem kulturne autonomije nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine svake godine izdvaja značajna financijska sredstva. Ministarstvo kulture financira rad i opremanje knjižnica, nakladničku djelatnost, kulturno-umjetnički amaterizam i zaštitu kulturne baštine nacionalnih manjina.

Savjet za nacionalne manjine je zajedno sa Ministarstvom mora, turizma, prometa i razvitka, Središnjim državnim ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU sudjelovao u provođenju projekta pod nazivom „Potpora vijećima nacionalnih manjina u područjima posebne državne skrbi“. Projekt je rezultirao izradom priručnika pod nazivom Priručnik za vijeća nacionalnih manjina, koji će pružiti pomoć vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina u svakodnevnom radu. Izrađeno je i distribuirano 500 primjeraka. Ovim Projektom provedena je i kampanja podizanja svijesti javnosti, posebice pripadnike nacionalnih manjina o ulozi vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Projektom su bila obuhvaća vijeća i predstavnici nacionalnih manjina na cijelom području Republike Hrvatske.

Savjet za nacionalne manjine, kao tijelo koje je osnovano radi sudjelovanja svih nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, smatra da je u 2006. godini postignut daljnji značajni napredak u unapređivanju i ostvarivanju prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, te da je poduzet niz mjera vezanih za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Ova ocjena temelji se na konkretnim potezima Vlade Republike Hrvatske koji se odnose na povećanje proračunskih sredstva za programe kulturne autonomije nacionalnih manjina, te na suradnju i uključivanje predstavnika nacionalnih manjina u javni i politički život Republike Hrvatske kao relevantnih partnera.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2006. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine osigurana su sredstva u iznosu od 29.700.000 kn.

U 2007. godini je za programe udruga i ustanova nacionalnih manjine putem Savjeta za nacionalne manjine raspoređeno sredstva u iznosu od **35.000.000 kn**, što predstavlja povećanje od 18% u odnosu na 2006. godinu.

U Državnom proračunu za 2008. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine osigurana su sredstva u iznosu od **41. 511,500 kn** što je povećanje za 19% u odnosu na 2007. godinu.

U razdoblju od protekle tri godine sredstva za potrebe udruga i ustanova nacionalnih manjina povećana su oko 40%.

Sredstva su raspoređena sljedećim nacionalnim manjinama:

Red. br.	manjine	2006.	2007.	2008.
1.	Srbi	7.704,000	9. 469, 000	11.174.000
2.	Talijani	6.076,300	7. 170,100	8.461.200
3.	Česi	2.817,500	3.136, 000	3.702.900
4.	Mađari	3.225,300	3.850,000	4.543.000
5.	Slovaci	1.315,000	1. 411,000	1.665.000
6.	Rusini i Ukrajinci	1.223,900	1. 444,300	1.705.000
7.	Nijemci i Austrijanci	570,840	673,600	795.000
8.	Židovi	570,800	673,600	795.000
9.	Slovenci	590,000	696,500	822.000
10.	Albanci	667,000	787,100	929.000
11.	Bošnjaci	1.301,000	1. 700,000	2.006.000

Red. br.	manjine	2006.	2007.	2008.
12.	Romi	1.413,000	1.250,000	1.475.000
13.	Makedonci	590,000	696,200	822.000
14.	Crnogorci	604,600	698,100	800.200
15.	Rusi	40,000	65,000	77.000
16.	Bugari	60,000	71,000	84.000
17.	Poljaci	45,000	70,000	83.000
	Ukupno	29.700.000	35.000.000	41.511.500

U sredstva raspoređena nacionalnim manjinama za 2008. godinu u iznosu od 41.511,500 kn ulaze i sredstva predviđena ovim Akcijskim planom za edukaciju i seminare za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, programa stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina, analize programa Hrvatske televizije i Hrvatskog radija o zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina, analizu provedbe članaka 17. i 18. Ustavnog zakona o pravima o pravima nacionalnih manjina, izdavanje i distribucija 6 brojeva manjinskog foruma, te izrada web stranice Savjeta za nacionalne manjine.

Pored gore navedenih sredstava, iz državnog proračuna se po potrebi izdvajaju i dodatna sredstva, primjerice za financiranje programa izgradnje građanskog povjerenja Zajedničkom vijeću Općine Vukovar, Srpskom narodnom vijeću, Češkim Besedama u Rijeci i Daruvaru za kulturni dom, za projekte Sabaha, te za projekte romske nacionalne manjine.

Kulturna autonomija nacionalnih manjina

Ocjena:: Dosadašnja iskustva u ostvarivanju prava na kulturnu autonomiju nacionalnih manjina pokazuju iz godine u godinu sve značajnija sredstva koja se izdvajaju iz državnog proračuna. Međutim, unatoč naporima koji se poduzimaju, još uvijek u dijelu udruga ne postoji dovoljna učinkovitost korištenja dodijeljenih sredstava u cilju očuvanja kulture nacionalnih manjina.

Cilj: Unaprjeđenje ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju

4. KULTURNAQ AUTONOMIJA NACIONALNIH MANJINA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
<p>4.1. Financiranje održavanja i razvoj manjinske kulture i tradicije</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturni amaterizam nacionalnih manjina - kulturne manifestacije nacionalnih manjina <p>Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Radi unaprjeđenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju, Savjet za nacionalne manjine je sukladno Kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina(NN br.115/06) Savjeta za nacionalne manjine , Javnim pozivom od 22. listopada 2007.godine pozvao nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina na prijavu programa ostvarivanja kulturne autonomije, koji se odnose na programe informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija , te programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, a financiraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine .Savjet za nacionalne manjine je na sjednici od 18.travnja 2008. godine, donio Odluku o financiranju 87 nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina ,19 nacionalnih manjina, za 2008. godinu i to kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -iznosom od 18.485.900 kuna održavanje i razvoj manjinske kulture (kulturni amaterizam i manifestacije) - iznosom od 21.453.400 kuna djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina (informiranje i izdavaštvo) -iznosom od 191.551,79 kuna zajedničke programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (seminari, okrugli stolovi i edukacije) -iznosom od 780.000 kuna programe stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina (stvaranje uvjeta za djelovanje nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina) iznosom od 348.829,22 kuna organizaciju tradicionalne godišnje manifestacije «Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj «.

	<p>-ukupnim iznosom od 2.247.000 kuna obveze koje proističu iz bilateralnih ugovora i to za pripadnike slijedećih nacionalnih manjina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 300.000 kuna za pripadnike mađarske nacionalne manjine i -1.947.000 kuna za pripadnike talijanske nacionalne manjine
<p>4.2.Financiranje djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina</p> <ul style="list-style-type: none"> - informiranje - izdavaštvo <p>Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>1. U odnosu na pristup sredstvima javnog priopćavanja s ciljem veće prisutnosti jezika i pisma nacionalnih manjina u medijima i povećanja zastupljenosti programa namijenjenih informiranju nacionalnih manjina na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima Hrvatskog radija i Hrvatske televizije ,te u programima lokalnih radio i televizijskih postaja, Savjet za nacionalne manjine je s Fakultetom političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu-Centra za sigurnosne studije (CeSS-) iz Zagreba, Lepušićeva 6, dana 08.prosinca 2008. godine zaključio Ugovor o izradi analize programa Hrvatske televizije i Hrvatskog radija o zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina, te Ugovor o izradi analize zastupljenosti lokalnih radijskih i televizijskih programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. godini, s rokom izvršenja ugovornih obveza i predaju Analiza do kraja 2009. godini.</p>
<p>4.3.Financiranje zajedničkih programa udruga i ustanova nacionalnih manjina koje organizira Savjet za nacionalne manjine (seminari, okrugli stolovi, edukacija)</p> <p>Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Pitanja vezana za pristup sredstvima javnog priopćavanja pripadnika nacionalnih manjina bila su kontinuirano prisutna na sjednicama Savjeta za nacionalne manjine, te je od Hrvatske Radio Televizije zatraženo godišnje izvješće o proizvedenim, emitiranim emisijama i priložima o pripadnicima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2008. godini. Savjet za nacionalne manjine će slijedom dobivenih analiza, do kraja 2009. godine donijeti svoje zaključke .</p> <p>Savjet za nacionalne manjine u suradnji sa Uredom za nacionalne manjine i Uredom za ljudska prava organizirao je od 12-14.veljače 2009. godine u Opatiji seminar za novinare i urednike lokalnih,</p>

	<p>regionalnih i nacionalnih medija o profesionalnom i objektivnom praćenju tema i događaja vezanih za pripadnike nacionalnih manjina, pod nazivom «Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj».</p> <p>Savjet za nacionalne manjine kontinuirano prati te analizira provedbu članka 17. i 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, te će do kraja 2009. godine dati zaključnu analizu primjene navedenih članaka.</p>
<p>4.4. Edukacija udruga i ustanova nacionalnih manjina o načinu korištenja financijskih sredstva, izradi programa i podnošenju izvješća</p> <p>Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Savjet za nacionalne manjine je 09. studenog 2008. godine organizirao XI tradicionalnu manifestaciju «Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj», pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske na kojoj su učestvovali kulturno umjetnička društva iz 18 udruga nacionalnih manjina.</p> <p>U 2009. godini, sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske o mjerama štednje, Savjet za nacionalne manjine donio je odluku o odgodu manifestacije u 2009. godini.</p>
<p>4.5. Programi stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina (stvaranje uvjeta za djelovanje udruga i ustanova nacionalnih manjina)</p> <p>Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	
<p>4.6. Organizacija tradicionalne godišnje manifestacije</p> <p>Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	
<p>4.7. Zaštita kulturne baštine</p> <p>Nositelj: Ministarstvo kulture</p>	<p>Djelatnost zaštite i očuvanja kulturnih dobara (nepokretnih i pokretnih) obuhvaća: istraživanja (povijesna, arheološka, konzervatorska, restauratorska, geomehanička, konstruktivna i</p>

	ostala); izradu dokumentacije (konzervatorske, restauratorske, postojećeg stanja, izvedbene, prezentacijske, ostale); izvođenje radova (konstruktivne sanacije, građevinsku sanaciju, završne radove, radove prezentacije, radove konzervacije, restauratorske radove).
4.8. Podupiranje rada i povećanje knjižnog fonda knjižnica nacionalnih manjina Nositelj: Ministarstvo kulture	Knjižnična djelatnost obuhvaća: redovnu djelatnost središnjih knjižnica nacionalnih manjina; nabavu knjižne i neknjižne građe; akcije i manifestacije u knjižničnoj djelatnosti; izložbe; razvojne programe i projekte (radionice, seminari i stručno usavršavanje knjižničara); ostale programe knjižnične djelatnosti.
4.9. Podupiranje nakladničke djelatnosti pripadnika nacionalnih manjina Nositelj: Ministarstvo kulture	
4.10. Nastavak informatizacija ustanova kulture nacionalnih manjina Nositelj: Ministarstvo kulture	Djelatnost informatizacije ustanova kulture obuhvaća: računalnu opremu (osobno računalo, osobno računalo za zahtjevne radne procese, server, prijenosno računalo, multimedijско računalo, A4 pisac za pojedinačna radna mjesta, laser pisac/kopi/skener, UPS, prenosivi projektor, licence, itd.); razvoj nacionalnih informacijskih sustava i projekata na području kulture; internetizacija ustanova kulture i udruga; razvoj baza podataka kulturnih informacija; ostalo.
4.11. Podupiranje glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno umjetnički amaterizam nacionalnih manjina Nositelj: Ministarstvo kulture	Djelatnost glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti te suvremenog plesa i p okreta obuhvaća: festivale / manifestacije; gostovanja / koncerte; majstorske seminare; natjecanja; nakladničku djelatnost; suvremeni ples i pokret; ostale

	programske djelatnosti glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti te suvremenog plesa i pokreta.
--	--

POGLAVLJE V.

PRAVO NA OČUVANJE VJERE I NA OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA

Prema Ustavu Republike Hrvatske (čl. 41. Ustava) sve vjerske zajednice jednake su pred zakonom i odvojene od države. Vjerske zajednice slobodne su, u skladu sa Zakonom, javno obavljati vjerske obrede, osnivati škole, učilišta, druge zavode, socijalne i dobrotvorne ustanove te upravljati njima, a u svojoj djelatnosti uživaju zaštitu i pomoć države.

Isto tako člankom 40. Ustava jamči se sloboda savjesti i vjeroispovijedi i slobodno javno očitovanje vjere ili drugog uvjerenja.

Pitanja slobode vjeroispovijedi i slobodnog, javnog očitovanja vjere, te obavljanja vjerskih obreda od strane vjerskih zajednica i njihovih prava, Republika Hrvatska je regulirala donošenjem Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica (NN 83/02.). Navedenim zakonom vjerske zajednice samostalno i slobodno uređuju unutarnju organizaciju; tijela upravljanja, njihovu hijerarhiju i nadležnosti; tijela i osobe koje predstavljaju vjersku zajednicu i njene organizacijske oblike; sadržaj i način očitovanja vjere; održavanje veza sa svojom središnjicom i drugim vjerskim zajednicama; udruživanje s drugim vjerskim zajednicama; i druga pitanja svoga djelovanja u skladu s Ustavom Republike Hrvatske. Vjerska zajednica u promicanju vjere i drugom svom djelovanju ne smije širiti netrpeljivost i predrasude prema drugim vjerskim zajednicama i njihovim vjernicima ili drugim građanima; u promicanju vjere i drugom djelovanju ne smije onemogućavati druge vjerske zajednice ili građane bez vjerskog uvjerenja u slobodnom javnom očitovanju vjere ili drugog uvjerenja. Vjerska zajednica ne smije djelovati sa sadržajem i načinom obavljanja vjerskih obreda i drugih očitovanja vjere koji su protivni pravnom poretku, javnom moralu ili na štetu života i zdravlja ili drugih prava i sloboda njenih vjernika i drugih građana. Vjerske zajednice, njihovi organizacijski oblici i zajednice vjerskih zajednica, neprofitne su pravne osobe.

Do sada, Republika Hrvatska je sklopila četiri međunarodna ugovora sa Svetom Stolicom o pravnim pitanjima, o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika Oružanih snaga i redarstvenih službi, o suradnji na području odgoja i kulture, o gospodarskim pitanjima.

Vlada Republike Hrvatske sklopila je i pet Ugovora o pitanjima od zajedničkog interesa sa crkvama i vjerskim zajednicama, te na taj način regulirala odnose sa još 14 crkava i vjerskih zajednica 2002. godine.

Ugovor o pitanjima od zajedničkog interesa između Vlade Republike Hrvatske i Koordinacije židovskih općina u Republici Hrvatskoj, te Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Hrvatskoj u postupku je donošenja.

Crkve koje imaju uređene odnose s Hrvatskom državom primaju redovitu godišnju financijsku potporu; u školama mogu predavati vjeronauk i vjerski odgoj u predškolskim ustanovama; brak sklopljen u crkvenom obliku ima učinke građanskog braka.

Niže navedene crkve odnosno zajednice primaju, kao i ostale crkve koje su potpisale ugovor, redovitu godišnju financijsku potporu iz Državnog proračuna, koja se iz godine u godinu povećavaju sukladno mogućnosti. Pregled financijskih potpora za razdoblje od 2006. – 2008. godine daje se u nastavku.:

	2006.	2007.	2008.
1. Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	8.593.549 kn	9.109.158 kn	9.655.708 kn
2. Islamska zajednica u Hrvatskoj	2.618.986 kn	2.776.125 kn	2.942.692 kn
3. Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	140.953 kn	149.410 kn	158.375 kn
4. Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	604.732 kn	641.015 kn	679.476 kn

Sve ostale vjerske zajednice, iako nisu sklopile ugovor s Vladom Republike Hrvatske, imaju pravo na dušobrižničku skrb u zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi, kaznionicama i zatvorima kao i u Oružanim snagama.

U Evidenciji vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj upisane su 42 crkve odnosno vjerske zajednice.

Ministarstvo kulture svake godine putem redovnog javnog natječaja za programe zaštite i očuvanja kulturnih dobara kontinuirano pomaže kulturnim dobrima u vlasništvu nacionalnih manjina. Tako je na primjer u 2007. godini financirano više od 30 programa zaštite objekata u vlasništvu Srpske Pravoslavne Crkve. Kontinuirani programi u koje su uložena sredstva i u koja će se i dalje ulagati su Manastira Krupa, Eparhijski dvor u Pakracu, a pri završetku je crkva sv. Nikole u Karlovcu. Pored toga kontinuirano se radi na obnovi Sinagoga u Varaždinu i Rijeci, a u istom gradu u čitavom četverogodišnjem mandatu Vlade RH financira se i obnavlja talijansko kazalište. U programe zaštite uvrštena je i spomen grobnica poginulih ruskih vojnika (2. svjetski rat) u Općini Draž u Baranji.

Pored ulaganja putem spomenutih javnih natječaja, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine provodi Program evidencije i inventarizacije pokretnih kulturnih dobara u vlasništvu vjerskih zajednica, tako i dobara u vlasništvu Srpske pravoslavne crkve, u pripremi je obrada inventara iz više pravoslavnih crkava čiji je inventar bio evakuiran na početku Domovinskog rata. Na poziciji Ministarstva kulture u Državnom proračunu za 2007. godine izdvojeno je 9 366 980 kuna.

OCJENA: U RH postoji potpuna sloboda vjeroispovijesti, te su osnovane brojne vjerske zajednice.

Cilj: Slobodno izražavanje vjerske pripadnosti i očitovanje vjere pripadnika svih nacionalnih manjina

5. VJERSKA PRAVA NACIONALNIH MANJINA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
5.1. Povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica nacionalnih manjina (Islamska zajednica) Nositelj: Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	U 2008. godini Islamska zajednica je financirana iznosom od 166 567 kn.
5.2. Povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica nacionalnih manjina (Srpska pravoslavna crkva) Nositelj: Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	U 2008 godini Srpska pravoslavna crkva financirana je iznosom od 546 550 kn.
5.3. Povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica nacionalnih manjina (Makedonska pravoslavna crkva) Nositelj: Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	U 2008 godini Makedonska pravoslavna crkva financirana je iznosom od 38 461 kn
5.4. Povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica nacionalnih manjina (Bugarska pravoslavna crkva) Nositelj: Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	U 2008 godini Bugarska pravoslavna crkva financirana je iznosom od 8 965 kn

POGLAVLJE VI.

PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

Sukladno člancima 17. i 18. Ustavnog zakona, pripadnicima nacionalnih manjina mora se olakšati pristup medijima, na način kako je to propisano Zakonom o elektroničkim medijima i Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji. Postaje radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini imaju zadaću promicati razumijevanje za pripadnike nacionalnih manjina proizvoditi i/ili emitirati emisije namijenjene informiranju nacionalnih manjina na jezicima nacionalnih manjina.

Izvješće o provedi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2006. godinu ukazuje na nedovoljnu zastupljenost tema na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima javnih i privatnih radio i televizijskih postaja. U tom smislu potrebno je poduzeti korake za unapređenje zastupljenosti nacionalnih manjina u programima prvenstveno Hrvatske televizije kao i u programima Hrvatskog radija. Istovremeno je potrebno potaknuti lokalne radio i televizijske postaje na područjima na kojima postoji značajnija zastupljenost nacionalnih manjina na emitiranje odnosno povećanje emitiranja programa o nacionalnim manjinama. Potrebno je također poduzeti i dodatne korake posebice među novinarima da se prilikom obrađivanja tema namijenjenih nacionalnim manjina treba postupiti profesionalno i objektivno bez senzacionalizma.

U cilju provedbe mjere iz Nacionalnog programa za Rome u organizaciji Ureda za nacionalne manjine i Međunarodnog centra za obrazovanje novinara 2005. godine održana je u Opatiji dvodnevna radionica za novinare i urednike o afirmaciji Roma putem medija. Cilj seminara bio je izgrađivanje osjetljivosti novinara i urednika prigodom praćenja tema i događaja vezanih za pripadnike nacionalnih manjine, posebice Roma. Na taj način se upozorilo na potrebu smanjenja stereotipa i predrasuda prema nacionalnim manjinama posebice Romima.

Budući da je Savjet za nacionalne manjine u više navrata upozorio na nedovoljno informiranje na jeziku i pismu nacionalnih manjina u javnim medijima ocjenjeno je da sukladno tome treba poduzeti odgovarajuće mjere.

Treba postići da se manjinska problematika u sredstvima javnog priopćavanja prikazuje objektivno, bez senzacionalizma, s osjećajem za položaj i stvarne probleme koje imaju manjinske zajednice. Posebno treba povećati interes lokalnih radija za manjinsku problematiku na terenu. Te teme moraju biti sastavni dio redovnog programa, a ne da budu poseban i sporedan interes.

Pristup sredstvima javnog priopćavanja

OCJENA: U odnosu na pristup sredstvima javnog priopćavanja većina manjinskih predstavnika ocjenjuje da postoji nedovoljna prisutnost informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina u javnim medijima.

Cilj: Potpuna primjena članaka 17. i 18. Ustavnog zakona kako bi se postigla veća prisutnost jezika i pisma nacionalnih manjina u medijima. Povećati zastupljenosti programa namijenih informiranju nacionalnih manjina na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima Hrvatskog radija i Hrvatske televizije te u programima lokalnih radio i televizijskih postaja

6. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA I OBJAVLJIVANJA DJELATNOSTI JAVNOG PRIOPĆAVANJA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
6.1. Analiza programa Hrvatske televizije i Hrvatskog radija o zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine nakon provođenja analize donosi zaključke o potrebi veće zastupljenosti programa na jezicima nacionalnih manjina u programima HRT-a.	Savjet za nacionalne manjine III. kvartal 2008. 30 000
6.2. Provedba članka 5. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji Nositelj: Ministarstvo kulture	Vlada RH je 30. srpnja 2009. godine donijela Zaključak nacrt za ugovora o prikazivanju i emitiranju
6.3. Analiza zastupljenosti lokalnih radijskih televizijskih programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine nakon provođenja analize donosi zaključke o potrebi veće zastupljenosti programa na jezicima nacionalnih manjina u programima lokalnih radio i TV postaja.	Savjet za nacionalne manjine III. kvartal 2008. 30 000
6.4. Sufinanciranje televizijskog i radijskog programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina	Vijeće za elektroničke medije, sukladno zakonskim propisima, raspisivat će natječaje za dodjelu sredstva Fonda za poticanje

<p>Nositelj: Agencija za elektroničke medije</p>	<p>pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija . Sukladno članku 56. stavku 2. Zakona o elektroničkim medijima (NN 122/03, 79/07, 32/08 I 65/09) i članku 54. stavku 1 Zakona o Hrvatskoj radio televiziji (NN 25/03) izvori financiranja Fonda su sredstva koja uplaćuje Hrvatska radiotelevizija u iznosu od 3% od mjesečno ukupni prikupljenih sredstava na ime pristojbe. Slijedom navedenoga nije moguće procijeniti koliki će biti iznos koji će se u idućim razdobljima dodjeljivati nakladnicima radijske i televizijske djelatnosti.</p>
<p>6.5. Analiza provedbe članaka 17. i 18. Ustavnog zakona</p> <p>Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Provedbom općih mjera za potporu provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Akcijskog plana, dana 25.kolovoza 2008. godine, povećana je Stručna služba Savjeta za nacionalne manjine, zapošljavanjem jednog državnog službenika na poslove «stručnog savjetnika» iz reda pripadnika nacionalnih manjina.</p>
<p>6.6. Seminari za novinare i urednike lokalnih, regionalnih i nacionalnih medija o profesionalnom i objektivnom praćenju tema i događaja vezanih za pripadnike nacionalnih manjina i od njihovog interesa</p> <p>Nositelj: Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine i Uredom za ljudska prava</p>	<p>Ured za nacionalne manjine Vlade RH je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Fakultetom političkih znanosti u Zagrebu organizirao radionicu „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj“ koja je održana od 12.-14. veljače 2009. godine u Opatiji. Na skupu su sudjelovali novinari elektroničkih i pisanih medija iz Zagreba, Osijeka, Daruvara i Karlovca. U preporukama i smjernicama za izvještavanje o manjinskim temama naglašeno je da treba poboljšati predstavljanje manjina u dnevnim novinama i informativnim emisijama. Cilj seminara je bio izgrađivanje osjetljivosti novinara i urednika prigodom praćenja tema i događaja vezanih za pripadnike nacionalnih manjina. Na taj način se upozorilo na potrebu smanjenja stereotipa i predrasuda prema nacionalnim manjinama, posebice prema Romima.</p>

POGLAVLJE VII.

SAMOORGANIZIRANJE I UDRUŽIVNJE RADI OSTVARIVANJA ZAJEDNIČKIH INTERESA

Pripadnici nacionalnih manjina radi očuvanja razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog, kulturnog identiteta mogu osnivati udruge, zaklade te ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, izdavače (nakladničke), muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti. Udruge zaklade i ustanove mogu u nazivu iskazivati da su nacionalne manjine njihovi osnivači. U Republici Hrvatskoj djeluje velik broj udruga nacionalnih manjina. Prema podacima ureda državne uprave u županijama odnosno Gradskog ureda Grada Zagreba u registar udruga upisano je više od 377 udruga nacionalnih manjina. Ocjenjuje se da je udruživanje i samoorganiziranje nacionalnih manjina jedan od dobrih oblika za očuvanje kulturnog i inog identiteta nacionalnih manjina. Međutim praksa pokazuje da dio udruga nacionalnih manjina nedovoljno međusobno surađuje, posebice udruge iste nacionalne manjine, što se održava na njihovu učinkovitost djelovanja i odgovarajuće korištenju sredstava.

OCJENA: U RH postoji potpuna sloboda samoorganiziranja i udruživanja radi ostvarivanja zajedničkih interesa., a što je osnivanjem brojnih udruga i iskorišteno. U praksi je uočena nedovoljna povezanost udruga nacionalnih manjina u cilju međusobne suradnje u izražavanju i ostvarivanju prava nacionalnih manjina.

Cilj: Svakome se jamči pravo na slobodno udruživanje radi zaštite interesa ili zauzimanja za gospodarska, socijalna, kulturna, nacionalna i druga uvjerenja i ciljeve radi ostvarivanja zajedničkih interesa.

7. SAMOORGANIZIRANJE I UDRUŽIVANJE RADI OSTVARIVANJA ZAJEDNIČKIH INTERESA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
7.1. Poticanje udruga nacionalnih manjina na koordinirano djelovanje pripadnika nacionalnih manjina, posebice usklađivanje djelovanja unutar iste nacionalne manjine radi učinkovitijeg ostvarivanja prava Nositelj: Savjet za nacionalne manjine u suradnji s udrugama nacionalnih manjina	Savjet za nacionalne manjine , vezano za provođenje mjere poticanja udruga nacionalnih manjina na koordinirano djelovanje pripadnika nacionalnih manjina, posebice usklađivanje unutar iste nacionalne manjine radi učinkovitijeg ostvarivanja prava, kontinuirano putem sastanaka sa udrugama i ustanovama nacionalnih manjina ukazivao, te upućivao na međusobnu suradnju, posebice udruge kod kojih su uočeni problemi u međusobnoj komunikaciji i suradnji. Sa rezultatima ovih aktivnosti ne možemo biti u ovom trenutku

	zadovoljni , te će Savjet za nacionalne manjine intenzivirati aktivnosti vezane za provođenje ove mjere. kontinuirano
--	--

POGLAVLJE VIII.

ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE, PRAVOSUDNIM TIJELIMA, TE TIJELIMA UPRAVE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima sukladno odredbama posebnog zakona, vodeći računa o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu na razini na kojoj je ustrojeno tijelo državne uprave ili pravosudno tijelo i stečenim pravima. (članak 22. st. 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina).

Ove odredbe ugrađene su u sve posebne zakone kojima se uređuje postupak zapošljavanja u državnu službu, odnosno pri imenovanju na pravosudnu dužnost.

Prema Zakonu o sustavu državne uprave (NN 75/93., 92/96., 48/99., 15/00., 127/00., 59/01., 199/03. i 79/07) pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u ministarstvima i državnim upravnim organizacijama i središnjim državnim uredima vodeći računa o njihovu ukupnom udjelu u stanovništvu Republike Hrvatske, a u uredima državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave vodeći računa o njihovu ukupnom udjelu u stanovništvu županije. Odredba članka 22. ugrađena je i u Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01., 60/01., 129/05., 109/07.), Zakon o državnim službenicima (NN 92/05., 107/07., 27/08.) Zakon o sudovima, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću (NN 150/05.) i Zakon o državnom odvjetništvu.

Zastupljenost nacionalnih manjina ne može se postići samo time što će se pripadnici manjina pozivati na svoju manjinsku pripadnost, već o tome moraju voditi računa i tijelo na koje se odnosi obveza takve zastupljenosti. Zato, je potrebno utvrditi podzastupljenost u konkretnim slučajevima, napraviti konkretne planove zapošljavanja i javno pozivati pripadnike manjina da se prijave.

Ostvarivanje prava na zastupljenost nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima dodatno je osnaženo donošenjem Zakona o sudovima i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću, koji su stupili na snagu početkom 2006. godine, te donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu 2007. godine.

Nakon stupanja na snagu Zakona o sudovima, na raspisane natječajne u 2006. i 2007. godini prijavilo se ukupno 873 kandidata, od čega se samo troje kandidata pozvalo na prednost pod jednakim uvjetima na temelju nacionalne pripadnosti.

Imenovana su 2 kandidata koji su se pozvali na prednost temeljem nacionalne pripadnosti, kao i dva kandidata koja se na ovu prednost nisu pozvala. Na raspisanom natječaju u 2007. godini, a nakon stupanja na snagu Zakona o državnom odvjetništvu niti jedan kandidat se nije pozvao na prednost prema čl. 22. st.2. Ustavnog zakona. Među izabranim kandidatima jedan je pripadnik nacionalne manjine.

U cilju afirmacije vladine politike u području zapošljavanja nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima, te ohrabrivanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje mogućnosti koje su otvorene novim zakonodavstvom Ministarstvo pravosuđa je u suradnji sa OEES-om organiziralo tijekom 2007. godine 5 okruglih stolova u Benkovcu, Kninu, Gospiću, Sisku i Vukovaru. Na završnom okruglom stolu u Zagrebu, praksa organiziranja okruglih stolova, ocijenjena je kao izuzetno poticajna i korisna, te se stoga ocjenjuje korisnim nastaviti sa ovakvim aktivnostima i u drugim područjima u kojima koncentrirano žive pojedine nacionalne manjine.

Praksa provedbe postojećih zakonskih odredbi koje garantiraju pripadnicima nacionalnih manjina zastupljenost u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave ukazuje na određene posebnosti. Naime, nitko se nije dužan izjasniti o nacionalnoj pripadnosti, niti je dužan nacionalno se opredijeliti. Ovo rezultira time da među zaposlenima postoje osobe koje se nacionalno ne izjašnjavaju, kao i osobe koje se pri zapošljavanju nisu pozvale na svoju nacionalnu pripadnost radi stjecanja prednosti pod jednakim uvjetima. U praksi se pokazuje da broj onih koji se na nacionalnu pripadnost nije pozvao, može biti veći od broja onih koji se na to pravo pozvalo.

Vlada Republike Hrvatske zalaže se za poticanje i ohrabrivanje pripadnika nacionalnih manjina na pozivanje na nacionalnu pripadnost. Jedna od mogućnosti da se dobije stvarna slika zastupljenosti nacionalnih manjina, te se ispita želja nacionalnih manjina na korištenje prava s osnova nacionalne pripadnosti je i korištenje anonimnih statističkih metoda prikupljanja podataka.

Državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu utvrdio je Plan prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe Vlade Republike Hrvatske za 2007. godinu. U navedenom Planu utvrđen je broj pripadnika nacionalnih manjina koji su već zaposleni u tijelima za koje se donosi Plan, te je planiran broj pripadnika nacionalnih manjina koje bi bilo poželjno zaposliti u 2007. godini. Prema podacima Središnjeg državnog ureda za upravu, u središnjim tijelima državne uprave zaposleno je ukupno 1726 državnih službenika i 183 namještenika pripadnika

nacionalnih manjina. U uredima državne uprave u županijama zaposleno je ukupno 259 državnih službenika i 16 namještenika pripadnika nacionalnih manjina.

Planiranje zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina nastavljeno je i u 2008. godini. Državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu donio je Plan prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2008. godinu. U navedenom Planu utvrđen je broj pripadnika nacionalnih manjina koji su već zaposleni u tijelima za koja se donosi Plan, te je iskazan broj pripadnika nacionalnih manjina koje se planira zaposliti u 2008. godini.

Prema podacima koje su tijela dostavila ovom Uredu sa danom 30. travnja 2008:

-u središnjim tijelima državne uprave zaposleno je ukupno 1918 pripadnika nacionalnih manjina, od čega 1773 državnih službenika i 145 namještenika;

- u uredima državne uprave u županijama zaposleno je 222 pripadnika nacionalnih manjina, od čega 201 državni službenik i 21 namještenik.

Prema podacima na dan 30. travnja 2008. godine u ostalim državnim tijelima (tijelima koja nisu tijela državne uprave i koji nisu u obvezi provođenja Ustavnog zakona), zaposleno je 40 pripadnika nacionalnih manjina što ukazuje da se i u tim tijelima vodi računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u broju zaposlenih.

S obzirom na to ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju uvjetovano pozivanjem na to pravo u prijavi na javni natječaj, poduzete su odgovarajuće mjere radi poticanja pripadnika nacionalnih manjina da se pozovu na to pravo. U tu svrhu provodi se informiranje na web stranicama Središnjeg državnog ureda za upravu, a svi javni natječaji sadržavaju i podatak o navedenom pravu. Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo prednosti u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima, što znači da moraju ispunjavati formalne uvjete navedene u javnom natječaju i postići jednake rezultate kao i ostali kandidati u postupku provedbe javnog natječaja (testiranje, intervju, psihološko testiranje ako je predviđeno). U postupcima zapošljavanja kandidati mogu podnijeti žalbu na rješenje o prijemu Odboru za državnu službu, koje je neovisno za rješavanje žalbi sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima. U žalbi mogu navesti kao razlog kršenje prava prednosti pripadnika nacionalnih manjina, ako je pripadnik pozvao na to pravo u prijavi na oglašeno slobodno radno mjesto i smatra da mu je to pravo uskraćeno.

U Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika provode se od 2007. godine programi čija je svrha edukacija državnih službenika o pravima nacionalnih manjina. Programi se provode kao samostalni (npr. Ustavna zaštita ljudskih prava i građanskih sloboda, Pravna zaštita nacionalnih manjina) ili su sastavni dio sadržaja ostalih programa (npr. programi namijenjeni vještbenicima – Uvod u državnu službu ili osobama koje su se zaposlile sa radnim iskustvom – Osnove državne službe, programi namijenjeni službenicima koji provode postupke zapošljavanja – Zapošljavanje u državnoj službi). Navedene programe pohađalo je tijekom 2007. godine ukupno 635 državnih službenika.

Na temelju odredbe članka 141. stavka 2. Zakona o državnim službenicima, Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o sadržaju i načinu vođenja osobnih očevidnika i središnjeg popisa državnih službenika i namještenika (NN 113/06). Osobni očevidnici državnih službenika i namještenika sadržavat će podatke o nacionalnoj pripadnosti – izjašnjavanje u skladu s posebnim zakonom. Osobne očevidnike vodit će tijela državne uprave, a Središnji državni ured za upravu vodit će Središnji popis državnih službenika i namještenika. Stoga će biti dostupni i podaci o pripadnicima nacionalnih manjina koji su se izjasnili o svojoj nacionalnoj pripadnosti. Nadalje, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o uspostavi i održavanju usluge centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima za sva tijela državne uprave (COP i HRM TDU) (NN 90/06). Nositelj projekta je Ministarstvo financija. Osobni očevidnici i središnji popis bit će sastavni dio sustava centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima.

Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se i zastupljenost u tijelima lokalnih jedinica, ali samo onih jedinica u kojima je obvezno osigurati srazmjernu zastupljenost pripadnika manjina u predstavničkom tijelu, a srazmjerna zastupljenost pripadnika manjina u predstavničkom tijelu ovisi o postotnom udjelu pripadnika manjina u ukupnom stanovništvu, te se ostvaruje ukoliko nacionalna manjina sudjeluje u ukupnom stanovništvu općina i gradova sa više od 15%, te županija sa više od 5%. Dakle, pripadnici nacionalne manjine imaju pravo participirati u upravnim tijelima jedinice ako sudjeluju u ukupnom stanovništvu općina i gradova sa više od 15%, te županija sa više od 5%.

Prateći osiguranje zastupljenost pripadnika manjina u upravnim tijelima lokalnih jedinica u periodu od 2002. do 2007. godine, vidljiv je značajan napredak. Međutim, u određenom broju jedinica odluke kojima se propisuju te obveze, teže se provode, a kao glavne razloge lokalne jedinice navode sljedeće:

- a) planom prijama u službu utvrđena je popunjenost radnih mjesta te se ne planiraju nova zapošljavanja, a time niti zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina. Međutim, jedinice iskazuju spremnost da će, ukoliko se ukaže potreba za novim zapošljavanjima, uzeti u obzir prednost pri zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina;
- b) kao razlog nemogućnosti zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina navodi se mali broj zaposlenika u upravnim tijelima, te se zbog nedostatka financijskih sredstava ne mogu planirati nova zapošljavanja, te
- c) u nekim jedinicama nisu postojale evidencije o nacionalnoj pripadnosti zaposlenih, pa nije bilo moguće niti utvrditi udio pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima, međutim izrada istih je u tijeku, nakon čega će se izraditi plan prijama kojim će se utvrditi popunjenost upravnih tijela i planirati zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina.
- d) u pojedinim posebno manjim sredinama javlja se kao opći problem nepostojanja odgovarajućih stručnih kadrova

U jedinicama u kojima nije donesen plan prijama iz razloga jer nije postojala evidencija o nacionalnoj pripadnosti, nakon što je evidencijom utvrđen udio pripadnika nacionalnih manjina u stanovništvu, u 2007. godini pristupilo se izradi plana prijama kojim se je utvrdila popunjenost

upravnih tijela, te planiralo zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina. One jedinice u kojima je planom prijama u službu utvrđena popunjenost radnih mjesta, te se ne planiraju nova zapošljavanja, a time niti zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina, imaju zakonsku obavezu, ukoliko se ukaže potreba za novim zapošljavanjima, uzeti u obzir prednost pri zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina. Poticati će se zapošljavanje i stvaranje pozitivne klime u onim sredinama u kojima je visoka stopa nezaposlenosti, što još više otežava zapošljavanje nacionalnih manjina.

Budući da se ocjenjuje da nije osigurano odgovarajuće zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina u državnim, pravosudnim tijelima i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim službama potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere.

Mjere predviđene ovim Akcijskim planom imaju za cilj daljnji napredak osiguranja zastupljenosti pripadnika manjina u spomenutim tijelima.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

OCJENA: U RH postoji pravni okvir koji omogućava ostvarivanje zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosuđu. Međutim, u pojedinim tijelima državne uprave i pravosuđa, kao i u pojedinim jedinicama lokalne uprave i samouprave, nije u pogledu zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina ostvarena zadovoljavajuća primjena članka 22. st. 2. i 3. Ustavnog zakona.

Cilj: Puna primjena članaka 22. st. 2. i 3. Ustavnog zakona kako bi se postigla odgovarajuća zastupljenost nacionalnih manjina na državnoj i lokalnoj razini te u upravnim i pravosudnim tijelima.

8.ZASTUPLJENOST NACIONALNIH MANJINANA DRŽAVNOJ I LOKALNOJ RAZINI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
8.1 Poticanje pripadnika nacionalnih manjina da se prilikom zapošljavanja u tijelima državne uprave, te tijelima uprave lokalnih jedinica, pozivaju na svoju nacionalnu pripadnost	Ova se mjera u izvještajnom razdoblju provodila kontinuirano. Svaki tekst javnog natječaja za zapošljavanje u državnoj službi sadržava podatke o pravu pripadnika nacionalnih manjina na pravo prednosti pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima. Pravo prednosti pripadnika

<p>Nositelj: Ministarstvo uprave, ministarstva, Savjet za nacionalne manjine, uključujući i vijeća i predstavnike nacionalnih manjina</p>	<p>nacionalnih manjina istaknuto je i u informacijama o načinu i uvjetima zapošljavanja u državnoj službi, koje su objavljene na web-stranicama Ministarstva uprave.</p> <p>Ova se mjera planira provoditi trajno.</p>
<p>8.1.1. Donošenje Zakona o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>	<p>Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi donesen je u srpnju 2008. godine te objavljen u „Narodnim novinama“, broj 86/08.</p> <p>Navedenim Zakonom je propisano da se u lokalnim jedinicama planom prijma u službu utvrđuje i popunjenost radnih mjesta u upravnim tijelima pripadnicima nacionalnih manjina te planira zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja zastupljenosti, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i zakonu kojim se uređuje sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.</p> <p>Pri raspisivanju natječaja, lokalne jedinice u čijim upravnim tijelima nije osigurana zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina sukladno Ustavnom zakonu dužne su to navesti u tekstu natječaja, kao i navesti da su se kandidati u prijavi na natječaj dužni pozvati na to pravo, zatim da kandidat, pripadnik nacionalne manjine ima prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima.</p> <p>Naglašavamo da obvezu donošenja planova prijema u službu , odnosno obvezu zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u tijelima lokalnih jedinica, sukladno Ustavnom zakonu i Zakonu o lokalnoj i područnoj(regionalnoj) samoupravi, imaju samo one općine i gradovi u kojima pripadnici nacionalnih manjina u stanovništvu sudjeluju s više od 5%, odnosno jedinice koje imaju obvezu osigurati razmjenu zastupljenosti nacionalnih manjina u svom predstavničkom tijelu.</p>

	Mjera se provodi trajno Dodatna sredstva nisu potrebna
8.2. Provođenje edukacije državnih službenika zaposlenih na kadrovskim poslovima o primjeni članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina kroz program izobrazbe „Zapošljavanje u državnoj službi“ Nositelj: Ministarstvo uprave Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje	Navedena mjera provedena je u potpunosti, odnosno program „Zapošljavanje u državnoj službi“ održan je dva puta tijekom izvještajnog razdoblja, kao što je predviđeno Akcijskim planom, a programe je pohađao ukupno 21 državni službenik.
8.2.1. Edukacija članova poglavarstva, te lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima o pravu prednosti pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima onih jedinica u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju to pravo Nositelj: Ministarstvo uprave, Akademija lokalne demokracije	Vežano uz ovu mjeru navodimo, kao i kod mjere 1.1.3., da je nakon donošenja Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, (koji je donesen u srpnju 2008. godine), Akademija lokalne demokracije izvršila inicijalne pripreme za provedbu edukacije lokalnih službenika i novoizabranih nositelja izvršne vlasti (koji su izabrani na neposrednim izborima 17. svibnja 2009. godine) o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na lokalnoj razini. Konkretna provedba ove mjere planira se započeti krajem 2009. godine, nakon održavanja dopunskih izbora za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina kako bi i oni bili uključeni u provedbu edukacije. Ova se mjera planira provoditi kontinuirano do sredine 2010. godine.
8.2.2. Posebnu pozornost posvetiti zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina u onim sredinama u kojima postoji izrazita podzastupljenost nacionalnih manjina Nositelj mjere Ministarstvo unutarnjih poslova;	rok za izvršenje mjere- kontinuirano predviđena sredstva za izvršenje mjere – nisu iskazana.
8.2.3. Organizacija 1 tribine o pravu pripadnika nacionalnih manjina na	<i>Organiziranje okruglih stolova u Karlovcu i Osijeku na temu primjene</i>

<p>prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima u tijelima državne uprave i tijelima uprave lokalnih jedinica</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave u suradnji s Uredom za nacionalne manjine i Savjetom za nacionalne manjine</p>	<p><i>članka 22. u postupku prijama dužnosnika i službenika u pravosudnim tijelima</i></p> <p>U organizaciji Ministarstva pravosuđa 14. lipnja 2009. godine u Karlovcu održan je okrugli stol na temu primjene članka 22 Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u postupku prijama dužnosnika i službenika u pravosudnim tijelima</p>
<p>8.2.4. Provođenje edukacije državnih službenika o primjeni članka 22. Ustavnog zakona u posebnim programima izobrazbe: „Pravna zaštita nacionalnih manjina“ i „Ustavna zaštita ljudskih prava i građanskih sloboda“, te uključivanje informacija o pravima pripadnika nacionalnih manjina u sadržaje uvodnih i osnovnih programa izobrazbe za osobe primljene u državnu službu: „Uvod u državnu službu“ i „Osnove državne službe“.</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje, Akademija lokalne demokracije</p>	<p>U Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika Središnjeg državnog ureda za upravu programe koji sadržajno obuhvaćaju informacije o pravima nacionalnih manjina a koji su navedeni u ovoj mjeri u 2008. godini pohađalo je ukupno 544 državnih službenika.</p> <p>Provedba ove mjere nastavit će se kontinuirano u okviru navedenih posebnih programa izobrazbe državnih službenika i u narednom razdoblju.</p>
<p>8.2.5. Provođenje statističkog istraživanja o zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, te tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p> <p>a na temelju baze podataka osobnih očevidnika koje vodi Ministarstvo uprave</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave, Državni zavod za statistiku</p>	<p>Središnji državni ured za upravu uspostavio je, do uspostave Središnjeg popisa državnih službenika i namještenika, privremenu evidenciju o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika, uključujući i zaposlene pripadnike nacionalnih manjina. Prikupljanju podataka o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave značajno će doprinijeti i provedba projekta centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima čiji nositelj je Ministarstvo financija, a za provedbu kojeg su u 2008. godini poduzete potrebne predradnje.</p> <p>U Planu prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2007. godine po prvi je</p>

puta iskazan broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina te broj pripadnika nacionalnih manjina koje se planira zaposliti. Prema Planu prijama za 2007. godinu zaposleno je bilo ukupno 1987 pripadnika nacionalnih manjina, od čega 1971 u tijelima državne uprave i 16 u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske.

U razdoblju pripreme Plana prijama za 2008. godinu, od rujna do prosinca 2007. godine, analizirani su podaci o izvršenju Plana prijama u državnu službu za 2007. godinu. Prema rezultatima te analize od planiranih je 336 pripadnika nacionalnih manjina u središnja tijela državne uprave primljeno njih 107.

Povećanje broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u 2007. godini, a koje se iskazuje usporedbom stanja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pri donošenju planova prijama za 2007. i 2008. godinu, iznosi 44 (36 u tijelima državne uprave i 8 u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske).

Planom prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2008. godinu utvrđeno je da je u tijelima za koja se donosi Plan zaposleno 2031 pripadnika nacionalnih manjina (2007 u tijelima državne uprave i 24 u stručnim službama i uredima Vlade Republike

Planom prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2008. godinu utvrđeno je da je u tijelima za koja se donosi Plan zaposleno 2031 pripadnika nacionalnih manjina (2007 u tijelima državne uprave i 24 u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske)., te da se u 2008. godini planira zaposliti 226 pripadnika nacionalnih manjina (224 u tijelima državne uprave te 2 u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske).

Prema podacima iz privremene evidencije Središnjeg državnog ureda za upravu o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika u veljači 2009. godine bilo je zaposleno 2160 pripadnika nacionalnih manjina, što ukazuje na povećanje broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 129 u odnosu na razdoblje donošenja Plana prijama za 2008. Radi usporedbe, u 2007. godine je u usporedbi sa stanjem u 2006. godini broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina stvarno povećan za 49 osoba. Prema podacima iz veljače 2009. godine udio zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u ministarstvima je 4,02%; u središnjim državnim uredima 0,87%, u državnim upravnim organizacijama 4,26%, u uredima državne uprave u županijama 5,84%, u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske 4,59%, te u ostalim državnim tijelima (ne obuhvaćaju stručnu službu Ustavnog suda, s obzirom da Ministarstvu uprave ne dostavlja podatke, te pravosudna tijela za koja evidenciju vodi Ministarstvo pravosuđa) 2,34%. Ukupan udio pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u pobrojanim državnim tijelima je 4,13%.

Podaci iz evidencije o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 1. ožujka 2009., koju je Središnji državni ured za upravu uspostavio početkom svibnja 2009., a Ministarstvo uprave posljednji put ažuriralo 20. srpnja, pokazuju da od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 116 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima.

U tih 116 jedinica ukupno je zaposleno 8.064 službenika i namještenika, od čega 597 ili 7,40% pripadnika nacionalnih manjina. U 72 jedinice (u 62 općine i gradova te 10 županija) potrebno je osigurati zastupljenost u upravnim tijelima pripadnika nacionalnih manjina kojima je to pravo jamčeno odredbama Ustavnim zakonom o pravima

	<p>nacionalnih manjina i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a što je i ostvareno u njih 53.</p> <p>Podatke o ukupnom broju jedinica samouprave koje u svojim upravnim tijelima imaju zastupljene pripadnike nacionalnih manjina, kao i podatke o ukupnom broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica za 2008. godinu nije moguće uspoređivati s podacima za 2007. godinu zbog neujednačeno iskazivanih podataka jedinica u prethodnom izvještajnom razdoblju, kao i razloga što su podaci za 2008. godinu po prvi puta prikupljeni po novoj metodologiji.</p> <p>Nadalje, temeljem podataka koji su prikupljeni do dana 30. lipnja 2009. godine izvršena je i analiza zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2008. godini, koja pokazuje da su tijekom 2008. godine pripadnici nacionalnih manjina zapošljavani u upravnim tijelima 20 jedinica samouprave, u kojima je ukupno zaposleno 47 pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p>Ažuriranje i unaprjeđivanje postojeće evidencije o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nastavit će se periodično provoditi i u narednom razdoblju.</p>
<p>Mjera 8.2.6 Provođenje anonimne statističke ankete Nositelj: Ministarstvo pravosuđa</p>	<p>U okviru provedbe ove mjere održan je sastanak s predstavnicima Državnoga zavoda za statistiku te se zaključilo kako anonimna statistička anketa neće ostvariti svoj cilj iz dva razloga: prvo podaci o pripadnosti pojedinoj nacionalnoj manjini već postoje u okviru osobnog očevidnika pojedinog zaposlenika u pravosuđu, a drugi je mogućnost da se anketirani ne izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti u anonimnoj anketi.</p>

	Iz navedenih razloga Ministarstvo predlaže ukidanje ove mjere.
<p>8.3. Uspostavljanje sustava centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima, temeljem kojeg će se moći prati statistički podaci o pripadnicima nacionalnih manjina</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave, Ministarstvo financija,</p>	<p>U travnju 2009. godine Ministarstvo financija obavijestilo je Središnji državni ured za upravu da je Vlada Republike Hrvatske, u veljači 2009. godine, donijela Odluku o sklapanju Ugovora o uspostavi i održavanju sustava COP i HRM za sva tijela državne uprave i da je dala suglasnost za preuzimanje obveza na teret sredstava državnog proračuna u razdoblju od 2010. do 2012. godine., te da je potpisan Ugovor s FINA-om nakon kojeg su trebale početi aktivnosti uspostave sustava.</p> <p>S obzirom da prema našim saznanjima taj projekt za sada nije razvijen, Ministarstvo uprave će predložiti projekt centraliziranog sustava registra državnih službenika, odnosno za potrebe državne službe razviti registar državnih službenika.</p>
<p>8.4. Donošenje srednjoročnog Plana zapošljavanja (za razdoblje od 2 godine) u tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske, sa srednjoročnim planiranjem zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina, te godišnjih analiza izrade planova.</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave</p>	<p>U tijeku izrade Akcijskog plana Središnji je državni ured za upravu predložio je da se odgodi rok za donošenje srednjoročnog plana zapošljavanja. Prema ocjeni Ministarstva uprave ne postoje nužni preduvjeti za kvalitetan pristup donošenju srednjoročnog plana zapošljavanja s obzirom da Ministarstvo ne raspolaže svim relevantnim podacima o strukturi zaposlenih, redovnim fluktuacijama zaposlenih, sadašnjim i budućim obvezama tijela državne uprave, provedbi do sada donesenih planova prijama u državnu službu i sl. Navedeni podaci bit će dostupni tek nakon uspostave centraliziranog sustava registra državnih službenika.</p>
<p>8.5. Izrada pregleda zastupljenosti nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima i pregleda zastupljenost manjina na području teritorijalne nadležnosti pravosudnog tijela za potrebe DSV-a i DOV-a u odnosu na pravosudne dužnosnike, te potreba pravosudnih tijela u odnosu na</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>U provedbi ove mjere Ministarstvo pravosuđa sukladno Zakonu o sudovima, objavljuje oglas za slobodno sudačko mjesto i pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo pozvati se na svoju nacionalnu</p>

<p>službenike</p> <p>Nositelj: Ministarstvo pravosuđa</p>	<p>pripadnost.</p> <p>Prema podacima Ministarstva pravosuđa, tijekom 2008. godine 4 su se kandidata za sudačka mjesta u svojim prijavama na oglas pozvala na pravo srazmjerne zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima, koje im odredbom članka 22. jamči Ustavni Zakon o pravima nacionalnih manjina.</p> <p>Postupak imenovanja sudaca provodi Državno sudbeno vijeće kao samostalno i neovisno tijelo.</p> <p>U odredbi članka 63. Zakona o državnom odvjetništvu također se i kod imenovanja državnih odvjetnika odnosno zamjenika državnih odvjetnika mora voditi računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina. U postupku imenovanja zamjenika državnih odvjetnika pripadnici nacionalnih manjina kada se prijavljuju na objavljeno slobodno mjesto imaju se pravo pozvati na svoju nacionalnu pripadnost.</p> <p>Postupak imenovanja državnih odvjetnika odnosno zamjenika obavlja stručna služba Državnoodvjetničkog vijeća i Ministarstvo pravosuđa ne raspolaže podacima o kandidatima za državne odvjetnike odnosno zamjenike koji su se pozvali na pravo srazmjerne zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p>U godišnjem planu zapošljavanja službenika i namještenika utvrđuje se i broj pripadnika nacionalnih manjina.</p>
<p>8.5.1. Organiziranje okruglih stolova za pripadnike nacionalnih manjine u Karlovcu i Osijeku na temu primjene članka 22. u postupku prijema dužnosnika i službenika u pravosudna tijela Ministarstvo pravosuđa (UEU) u suradnji s Središnjim državnim uredom za upravu i Uredom za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera je djelomično provedena.</p> <p>Okrugli stol u Karlovcu se održao 14. svibnja 2009. godine. Sudjelovali su uz predstavnike Ministarstva pravosuđa, predstavnik Europske Komisije, Predstavnici grada Karlovca i Karlovačke županije, predstavnici Vrhovnog suda, Županijskog suda u Karlovcu, DOV-a, DSV-a, DORH-a, SDUU-a, Ureda za nacionalne manjine,</p>

<p>Nositelj: Ministarstvo pravosuđa</p>	<p>Savjeta za nacionalne manjine, predstavnici pravosudnih tijela u Karlovačkoj županiji, zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru te predstavnici Vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina Karlovačke županije.</p> <p>Okrugli stol u Karlovcu održan je u konstruktivnoj raspravi, tijekom koje su pripadnicima nacionalnih manjina razjašnjene mogućnosti korištenja prava iz članka 22. Ustavnog zakona, te je ocijenjeno da je održavanje okruglih stolova vrlo koristan način poticanja rasprave o bitnim pitanjima vezanim za pripadnike nacionalnih manjina. Održavanje ovog skupa pokazuje napredak u ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina te potvrđuje demokratsku zrelost Hrvatske.</p> <p>Okrugli stol u Osijeku planiran je do kraja 2009. godine.</p>
<p>8.5.2. Provođenje statističkog istraživanja o zastupljenosti nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima</p> <p>Nositelj: Ministarstvo pravosuđa (OKP) u suradnji s Državnim zavodom za statistiku i Agencijom za zaštitu osobnih podataka</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa ustrojilo je i vodi evidenciju o strukturi zaposlenih sudaca i državnih odvjetnika i njihovih zamjenika kao i službenika i namještenika u pravosudnim tijelima. U ovim statističkim evidencijama posebno se iskazuju podaci o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima. Podaci se redovno ažuriraju i to tako da se svaka promjena unosi u evidenciju.</p> <p>Na dan 31. 12. 2008. godine u sudovima i državnim odvjetništvima bilo je ukupno zaposleno 2.452 suca, državna odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, a od toga sudaca je 1879 i 573 državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika.</p> <p>U strukturi sudaca od 1879, 1801 je Hrvat, 40 je Srba, 1 Mađar, 2 Talijana, 2 Crnogorca, 6 Bošnjaka, 1 Židov, 21 neopredijeljen, 1</p>

	<p>Nijemac, 1 Rusin, 1 Makedonac, 1 Slovenac, i 1 Čeh.</p> <p>Od 573 državna odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika 552 su Hrvata, 14 Srba, 1 Mađar, 1 Talijan, 2 Crnogorca, 1 Rusin, 1 Čeh i 1 Slovak.</p> <p>Struktura službenika i namještenika u sudovima i državnim odvjetništvima na dan 31. 12. 2008. godine je slijedeća: ukupno je službenika i namještenika zaposleno u pravosudnim tijelima 7.942 i to 7.660 Hrvata, 185 Srba, 5 Crnogoraca, 20 Bošnjaka, 11 Čeha, 4 Slovenca, 8 Makedonaca, 18 neopredijeljenih, 6 Mađara, 19 Talijana, 1 Albanac, 3 Rusina, 1 Bugar i 1 Slovak.</p>
<p>8.5.3. Praćenje Plana zapošljavanja državnih službenika u pravosudnim tijelima</p> <p>Nositelj: Ministarstvo pravosuđa (OKP)</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa svake godine utvrđuje plan zapošljavanja državnih službenika u pravosudnim tijelima na temelju potreba pravosudnih tijela i u okviru osiguranih sredstava u državnom proračunu za Ministarstvo pravosuđa.</p>
<p>8.5.4. Kontinuirano i sustavno praćenje i analiza stanja u vezi s donošenjem i provedbom planova za zapošljavanje od strane državne uprave i jedinica lokalne i regionalne samouprave</p> <p>Nositelj: Ministarstvo uprave</p>	<p>Provedba ove mjere u dijelu koji se odnosi na donošenje i provedbu planova zapošljavanja u tijelima državne uprave opisana je u dijelu izvješća koji se odnosi na provedbu mjere 8.2.5.</p> <p>Vezano za dio koji se odnosi na aktivnosti donošenja i provedbe planova za zapošljavanje u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave napominjemo da je, u prvom kvartalu 2009. godine, Središnji državni ured za upravu izradio novu metodologiju prikupljanja podataka, kao i obrasce za objedinjavanje prikupljenih podataka i vođenje jedinstvene evidencije koja bi trebala pružati detaljnije i ažurirane podatke o stanju zaposlenosti i zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.</p>

	<p>Ažurirani podaci iz evidencije o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave navedeni su u dijelu izvješća koji se odnosi na provedbu mjere 8.2.5.</p> <p>Temeljem podataka iz evidencije o jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su u 2008. zapošljavale pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima, navodimo slijedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Od 20 jedinica u kojima su zapošljavani pripadnici nacionalnih manjina njih je 9, od kojih 7 nije bilo u obvezi to učiniti, planiralo zapošljavanje pripadnika manjina; - Od 19 jedinica samouprave koje imaju obvezu osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima, a tu obvezu u 2008. nisu ispunile, u njih 2 bio je planiran broj pripadnika nacionalnih manjina koje je potrebno zaposliti radi ostvarivanja zastupljenosti; - Od 19 jedinica samouprave koje imaju obvezu osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima, a tu obvezu u 2008. nisu ispunile, u njih su 7 zapošljavani službenici i namještenici u upravnim tijelima; 2 su od tih 7 jedinica ispunile obvezu navesti da u upravnim tijelima jedinice nije osigurana <p>Rok za izvršenje; II kvartal 2010, II kvartal 2011,</p>
--	---

POGLAVLJE IX.

SUDJELOVANJE NACIONALNIH MANJINA U JAVNOM ŽIVOTU PUTEM VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA

Prema odredbama članka 23. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, s ciljem unaprjeđivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu pripadnici nacionalnih manjina, biraju svoje predstavnike radi sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama samouprave. Članovi vijeća nacionalne manjine svoje dužnosti obavljaju, u pravilu, na dragovoljnoj osnovi s pažnjom dobrog gospodara.

Vijeća nacionalnih manjina u jedinici samouprave imaju pravo:

- predlagati tijelima jedinice samouprave mjere za unaprjeđivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njenom području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose;
- isticati kandidate za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica samouprave;
- biti obaviješteni o svakom pitanju o kome će raspravljati radna tijela predstavničkog tijela jedinice samouprave, a tiče se položaja nacionalne manjine;
- davati mišljenja i prijedloge na programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini namijenjene nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja.

Poglavlarstvo jedinice samouprave dužno je u pripremi prijedloga općih akata od vijeća nacionalnih manjina osnovanih za njeno područje zatražiti mišljenje i prijedloge o odredbama kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina.

Ako vijeće nacionalne manjine smatra da je opći akt jedinice samouprave ili neka njegova odredba protivan Ustavu, ovom Ustavnom zakonu ili posebnim zakonima kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina, dužna je o tome odmah obavijestiti ministarstvo nadležno za opću upravu. Obavijest o tome uputit će i poglavlarstvu jedinice samouprave i Savjetu za nacionalne manjine.

Prvi izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina održani su 2003. godine. U 2003. godini Vlada Republike Hrvatske putem Ureda za nacionalne manjine i Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave organizirala je četiri informativna seminara za novoosnovana vijeća i predstavnike nacionalnih manjina za područje Grada Zagreba i Zagrebačke, Primorsko-goranske, Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije. Seminari su bili edukativnog karaktera s ciljem upoznavanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s jedne strane i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s druge strane o međusobnim pravima nacionalnih manjina koja proizlaze iz Ustavnog zakona.

Nadalje, Ured za nacionalne manjine je u suradnji s Savjetom za nacionalne manjine i Misijom OESS-a u Republici tijekom 2004. i 2005. godine organizirao 23 seminara o edukaciji vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Seminari su organizirani s osnovnim ciljem upoznavanja kako tih

tijela tako i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i međusobnom odnosu vijeća i predstavnika nacionalnih manjina kako to proizlazi iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Seminari su održani u:

- Zagrebu za područje Grada Zagreba i Zagrebačke županije,
- Dubrovniku za područje Dubrovačko-neretvanske županije,
- Vinkovcima za područje Vukovarsko-srijemske županije,
- Rijeci za područje Primorsko-goranske županije,
- Karlovcu za područje Karlovačke županije,
- Sisku za područje Sisačko-moslavačke županije,
- Kninu za područje Šibensko-kninske županije,
- Daruvaru za područje Bjelovarsko-bilogorske županije,
- Splitu za područje Splitsko-dalmatinske županije,
- Osijeku i Belom Manastiru za područje Osječko-baranjske županije.

Seminare je financijski podržala Misija OEES-a u Republici Hrvatskoj.

U 2007. godini provedeni su drugi izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina - za 308 vijeća i 228 predstavnika. Mogućnost predložiti kandidate za članove vijeća nacionalnih manjina iskoristilo je ukupno 14 nacionalnih manjina. To su (abecednim redom) sljedeće nacionalne manjine: albanska, bošnjačka, crnogorska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, romska, rusinska, slovačka, slovenska, srpska, talijanska i ukrajinska. Mogućnost predložiti kandidate za predstavnika nacionalne manjine iskoristilo je ukupno 18 nacionalnih manjina. To su (abecednim redom) sljedeće manjine: albanska, bošnjačka, bugarska, crnogorska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, poljska, romska, rusinska, ruska, slovačka, slovenska, srpska, talijanska, ukrajinska i židovska, dok ovu mogućnost nije iskoristila samo rumunjska nacionalna manjina.

Na izborima je izabrano 206 vijeća u punom broju, te 52 vijeća u nepunom broju, za koje će Vlada Republike Hrvatske raspisati dopunske izbore radi njihovog popunjavanja. Također je izabrano 155 predstavnika nacionalnih manjina, za koje su izdane potvrde.

Problem financiranja pokazao se kao ključni glede osiguranja učinkovitog i uspješnog djelovanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u određenom broju lokalnih jedinica, stoga, kako bi se učinkovitije provodila Ustavnim zakonom propisana obveza lokalnih jedinica da osiguraju sredstva za rad vijeća nacionalnih manjina, uključujući sredstva za obavljanje administrativnih poslova za njihove potrebe, potrebno je osigurati djelotvorniju i svrsishodniju uporabu sredstava općinskog, gradskog ili županijskog proračuna, u svezi s navedenom obvezom lokalnih jedinica.

Razmatrajući dosadašnje pozitivne rezultate, kao i poteškoće u funkcioniraju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ukazujemo da ostvarivanje prava nacionalnih manjina ne ovisi samo o političkoj volji na državnoj i lokalnoj razini, nego i o spremnosti samih pripadnika nacionalnih manjina na suradnju u realizaciji programa od zajedničkog interesa.

Radi daljnjeg unaprjeđenja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu, kao i prevladavanja poteškoća u praksi, mjere sadržane u ovom Akcijskom planu imaju za cilj osigurati učinkovitije funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina kao legitimnih institucija za osiguravanje sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu i predstavljanje manjinskih interesa, kao i osigurati podizanje javne svijesti o njihovom značenju i ulozi na razini jedinica samouprava.

Budući da su vijeća i predstavnici nacionalnih manjina nova tijela koja se ustrojavaju na razinama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave radi unaprjeđenja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu i kako ta tijela djeluju na područjima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su različite ekonomske razvijenosti, uočeno je da je nekim vijećima i predstavnicima potrebna pomoć za uspješno obavljanje svojih funkcija, jer nisu stvoreni osnovni uvjeti za njihov rad (prostor, uredska oprema, minimalna financijska sredstva), na što je upozorio i Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora. Potrebno je nastaviti edukaciju predstavnika i članova vijeća o njihovim zadaćama kako je to propisano Ustavnim zakonom, uz istovremenu edukaciju jedinica lokalne samouprave, te stvoriti uvjete za normalan rad vijeća.

Sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Ocjena: U dosadašnjoj provedbi Ustavnog zakona uočeno je da, unatoč ostvarenom napretku, još postoji nepotpuno uključivanje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u dijelu jedinica lokalne i područne samouprave u javni život i upravljanje lokalnim poslovima.

Cilj: Uspostava sustava koji će omogućiti vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina da dođe do pune primjene članka 23. Ustavnog zakona. Podići razinu učinkovitosti i djelovanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

9. SUDJELOVANJE PRIPADNIKA MANJINA U JAVNOM ŽIVOTU I UPRAVLJANJE LOKALNIM POSLOVIMA PUTEM VIJEĆA I PREDSTAVNIKA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
9.1. Edukacija članova poglavarstva, te službenika jedinica lokalne samouprave o funkcijama i ovlastima vijeća i predstavnika nacionalnih manjina onih jedinica na čijem području su izabrana vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u cilju učinkovitijeg djelovanja vijeća Nositelj: Ministarstvo uprave, Akademija lokalne demokracije, Savez udruga gradova i udruga općina	Vezano uz ovu mjeru navodimo, kao i kod mjera 1.1.3. i 8.2.1., da se edukacija lokalnih službenika i novoizabranih nositelja izvršne vlasti o funkcijama i ovlastima vijeća i predstavnika nacionalnih manjina onih jedinica na čijem području su izabrana vijeća i predstavnici nacionalnih manjina planira započeti nakon održavanja dopunskih izbora za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, kako bi i oni bili uključeni u provedbu edukacije. Provedba ove mjere planira se u cijelosti završiti do kraja 2009. godine. Drugi kvartal 2010.
9.2. Unaprjeđenje sustava praćenja rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, analiza stanja njihovih aktivnosti i utrošenih sredstava za rad Nositelj: Središnji državni ured za upravu	Za potrebe izrade godišnjeg Izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2007. godini Središnji je državni ured za upravu, između ostalih podataka, putem ureda državne uprave u županijama prikupljao od lokalnih jedinica i podatke o funkcioniranju vijeća i predstavnika te utrošenim sredstvima za njihov rad.

	<p>Iako su lokalnim jedinicama dostavljene detaljne i precizne upute za dostavu podataka, jedinice su na različite načine iskazivale utrošena sredstva, odnosno neke jedinice su posebno iskazale koliko je sredstava utrošeno za vijeća i predstavnike, a neke jedinice su dostavile ukupan iznos utrošenih sredstava. Različito iskazani podaci otežali su izračunavanje ukupno utrošenih sredstava za financiranje vijeća i predstavnika na razini lokalnih jedinica.</p> <p>Prikupljanje i obrada podataka o funkcioniranju i financiranju vijeća i predstavnika za 2008. godinu završeni su do sredine 2009. godine. Za tu je potrebu Središnji državni ured za upravu unaprijedio postojeći, odnosno izradio novi model prikupljanja informacija.</p> <p>Ministarstvo uprave planira dodatno unaprijediti postojeći model prikupljanja i obrade podataka u 2010. godini.</p>
<p>9.3. Edukacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim ovlastima</p> <p>Nositelj: Ured za nacionalne manjine, Savjet za nacionalne manjine</p>	
<p>9.4. Predlaganje odluke o financiranju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na područjima slabije ekonomske razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p> <p>Nositelj: Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine</p>	<p>Ured za nacionalne manjine izradio je odluku o financiranju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na području slabije ekonomske razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Popis vijeća i predstavnika nacionalnih manjina sastavljen je na temelju pokazatelja gradova i općina jedinica lokalne samouprave za 2007. godinu po stanovniku koji je ispod 100% državnog proračuna Republike Hrvatske.</p>

	<p>Odluku o financiranju programa vijeća i predstavnika nacionalnih manjina donijela je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 16. srpnja 2009. godine.</p> <p>Ovom odlukom osigurana su sredstva za 2009. godinu za 94 vijeća i 52 predstavnika i to u iznosu od 4.000 kuna za program pojedinog vijeća nacionalne manjine te 1.500 kuna za program pojedinog predstavnika nacionalne manjine i mogu se koristiti za ostvarivanje programa rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, te pokriće pripadajućih materijalnih troškova.</p> <p>Prema navedenoj Odluci osigurana su sredstva za 62 vijeća i 18 predstavnika srpske nacionalne manjine, 9 vijeća i 8 predstavnika mađarske nacionalne manjine, 6 vijeća i 5 predstavnika romske nacionalne manjine, 5 vijeća 6 predstavnika češke nacionalne manjine, 4 vijeća bošnjačke nacionalne manjine, 3 vijeća rusinske nacionalne manjine, 2 vijeća i jednog predstavnika talijanske nacionalne manjine, 2 vijeća i jednog predstavnika slovačke nacionalne manjine i 1 vijeća i četiri predstavnika ukrajinske nacionalne manjine</p> <p>Donošenjem Odluke izjednačio bi se položaj vijeća i predstavnika u financijskom smislu, i kako bi bez obzira na područje na kojem djeluju bili u jednakoj mogućnosti ostvarivati zadaće zbog kojih su osnovani</p> <p>Za provođenje ove Odluke utrošena su sredstva u iznosu od 454.000 kuna, koja su osigurana na poziciji Ureda za nacionalne manjine u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2009. godinu</p>
<p>9.5. Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na područjima slabije ekonomske razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p> <p>Nositelj: Ured za nacionalne manjine</p>	

RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Na područjima od posebne državne skrbi, posebna se pažnja poklanja sprječavanju međuetničkih incidenata. Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, može se zaključiti da stanje sigurnosti na područjima od posebne državne skrbi ne odstupa bitno od općeg stanja sigurnosti na području cijele Republike Hrvatske te je primijećen trend smanjenja događaja koji su imali obilježja međuetničke netrpeljivosti ili su izazvali pozornost javnosti. U cilju pravilnog i proaktivnog djelovanja u smislu sprječavanja i suzbijanja prekršaja i kaznenih djela koje imaju elemente međuetničke netrpeljivosti ili zločina iz mržnje, kontinuirano se provodi edukacija policijskih službenika na svim razinama, a na razini policijskih uprava sistematizirano je i radno mjesto policijskog službenika za istraživanje zločina iz mržnje. Po pitanju edukacije hrvatskih policijskih službenika o zločinima iz mržnje, treba navesti i da je Republika Hrvatska postala prva zemlja u regiji koja je svojim policijskim službenicima omogućila obuku vezano uz suzbijanje zločina iz mržnje.

Naime, od 28. do 30. lipnja 2006. godine, na Policijskoj akademiji u Zagrebu, trajala je specijalistička obuka na temu suzbijanja i prevencije zločina iz mržnje. Obuku je prošlo 9 policijskih službenika koji su na taj način stekli znanja i vještine trenera koji će u narednom razdoblju dalje obučavati ostale policijske službenike. Također, 23. listopada 2006. u Dubrovniku je potpisan Memorandum o razumijevanju između MUP-a RH i ODIHR-a (Ureda za demokratske institucije i ljudska prava Organizacije za europsku sigurnost i suradnju) o suzbijanju zločina iz mržnje. Potpisivanjem Memoranduma Republika Hrvatska se obvezala uvesti obuku o zločinu iz mržnje u sklopu postojećeg državnog nastavnog programa za obuku policijskih službenika.

U cilju potpunije zaštite žrtava kaznenih djela motiviranih različitim oblicima netrpeljivosti, u srpnju 2006. godine donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN 71/06.) kojima je kao otegotna okolnost uvedeno počinjenje kaznenog djela iz mržnje. U rujnu 2006. godine Državno odvjetništvo RH donijelo je nupatak kojim je obvezalo sva niža državna odvjetništva na posebno evidentiranje i praćenje kaznenih djela počinjenih iz mržnje.

Zbog specifičnosti svih tema koje uključuju ostvarivanje različitih prava koje pripadnicama nacionalnih manjina jamči Ustavni zakon potrebno je kao i o svim drugim temama osjetljivih društvenih skupina poduzeti korake na senzibilizaciji šire društvene zajednice. Značajnu ulogu u tome imaju mediji, kako pisani tako i elektronički. Stoga se ovim planom predlaže da institucije koje su osnovane s ciljem zaštite i promicanja ljudskih prava u Republici Hrvatskoj u tom smislu osnaže svoju aktivnost.

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora prilikom rasprave o izvješću o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina upozorio je da bi trebalo uključiti i pitanje etnički motiviranih incidenata, pa se u prijedlogu mjera predviđa analiza takvih

djela koju bi pripremili Ministarstvo unutarnjih poslova u suradnji s Ministarstvom pravosuđa, a rasprava bi se provela na sjednici Savjeta za nacionalne manjine.

Razvijanje tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije

OCJENA: Nedovoljna informiranost šire javnosti o pravima nacionalnih manjina i teškoćama s kojima se susreću

Cilj: Senzibiliziranje javnosti o osjetljivim društvenim skupinama i njihovim pravima. Povećati razinu osjetljivosti šire javnosti o osjetljivim društvenim skupinama i njihovim pravima posebice nacionalnim manjinama.

10. RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
<p>10.1. Primjena članka 16. Ustavnog zakona – prekogranična suradnja manjina u Republici Hrvatskoj</p> <ul style="list-style-type: none">- okrugli stol na kojem će sudjelovati predstavnici susjednih zemalja i država u regiji, te pripadnicima nacionalnih manjina- razmjena iskustava <p>Nositelj: Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine</p>	<p>U organizaciji Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske od 19.-21. lipnja 2012. godine održana je na Brijunima Međunarodna konferencija o prekograničnoj suradnji nacionalnih manjina.</p> <p>Predstavnici državnih tijela i nacionalnih manjina iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Mađarske, Rumunjske, Slovenije i Hrvatske, te predstavnici međunarodne zajednice u prijateljskoj su, otvorenoj i konstruktivnoj raspravi razmotrili mogućnosti unapređivanja suradnje na području kulture i obrazovanja, medija te putem bilateralnih i multilateralnih sporazuma. Sudionici konferencije jednoglasno su pohvalili napore Vlade Republike Hrvatske na unapređenju prava nacionalnih manjina te posebice ovakve načine suradnje, koji omogućavaju da se susreću predstavnici državnih tijela iz različitih zemalja te predstavnici nacionalnih manjina sa predstavnicima matične države. Time se ujedno predstavnicima državnih tijela i predstavnicima nacionalnih manjina omogućuje da na partnerskoj osnovi razmotre bitna pitanja ostvarivanja prava nacionalnih manjina, potiču prekograničnu suradnju na novim projektima koji će u budućnosti pridonijeti daljnjem razvoju ne samo zakonodavne regulative u pojed</p>

	<p>državama, nego prije svega implementaciji legislative, kako na domaćo tako i na međunarodnoj razini.</p> <p>Vlada Republike Hrvatske u suradnji sa ETF-om, specijaliziranom agencijom Europske Unije za osposobljavanje organizirala međunarodnu konferenciju koja se je održala 18. i 19. rujna 2009. godine na Brijunima . Skup je okupio stručnjake i predstavnike svih zemalja u regiji koje bi uskoro mogle postati punopravne članice EU, te sadašnjih članica EU kao što su Austrija, Mađarska i Italija. Uz njih sudjelovali su i predstavnici Europske komisije, Inicijative za reforme obrazovanja u zemljama jugoistočne Europe (ERISEE), Vijeća za regionalnu suradnju, Regionalnog centra za poduzetničko učenje zemalja jugoistočne Europe, Vijeća Europe, Minority Rights Group International, Roma Education Fund, Instituta Otvoreno društvo, OECD-a, UNDP-a, UNICEF-a i Svjetske banke. Predviđeno je da središnja tema konferencije bude Inkluzivno obrazovanje u kontekstu socijalne i kulturne raznolikosti. Ovaj skup se održava u okviru šireg raspona aktivnosti koje je ETF poduzeo posljednjih godina unutar svog regionalnog projekta o etničkim skupinama i socijalnoj inkluziji u obrazovanju i osposobljavanju u zemljama zapadnog Balkana.</p> <p>Konferenciju je trebala otvoriti predsjednica Vlade Republike Hrvatske gđa. Jadranka Kosor, dipl.iur.</p>
<p>10.1.1. Promoviranje prava nacionalnih manjina prigodom obilježavanja 10. prosinca Dana ljudskih prava</p> <p>- Javno obilježavanje 18. listopada Europskog dana suzbijanja trgovine ljudima</p> <p>Nositelj: Ured za ljudska prava u suradnji s organizacijama civilnog društva, i međunarodnim institucijama</p>	<p>Provedba: 18. listopada 2008. godine javnom je manifestacijom, održanom na Cvjetnom trgu u Zagrebu, obilježen Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima. Na navedenom su događaju, uz djelatnike/ce Ureda, prisustvovali predstavnici/e organizacija civilnog društva koje rade na području suzbijanja trgovanja ljudima – Mreža PETRA, Delegacija Europske komisije, Međunarodna organizacija za migracije, Hrvatski Crveni križ. Na organizaciju navedenog događaja utrošeno je 6.000,00 kuna.</p> <p>10. prosinca 2008. godine Ured je, također javnom manifestacijom održanom na Trgu bana J. Jelačića u Zagrebu, obilježio Međunarodni</p>

<p>10.1.2. Javno obilježavanje bitnih datuma kojima se obilježavaju prava nacionalnih manjina i borba protiv diskriminacije i segregacije pripadnika nacionalnih manjina</p> <p>Nositelj: Ured za nacionalne manjine</p>	<p>dan ljudskih prava.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8.travnja 2008. godine obilježen je Svjetski dan Roma na kojem je sudjelovala potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske gđa. Jadranka Kosor. - Pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske 24. listopada 2008. godine održan je VII Svjetski kongres Roma kao dio Desetljeća za uključivanje Roma 2005-2015.
<p>10.1.3. Održavanje javne rasprave, tribina i okruglih stolova o temama vezanim uz senzibiliziranja javnosti o osjetljivima društvenim skupinama</p> <p>Nositelj: Ured za ljudska prava u suradnji sa Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvom unutarnjih poslova i organizacijama civilnog društva</p>	<p>Provedba: 19. studenog 2008. godine je, u svrhu pobližeg upoznavanja javnosti sa pravima nacionalnih manjina, zajamčenih na području Republike Hrvatske te stjecanja uvida u načine na koje se odredbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina provode u praksi, Ured za ljudska prava u suradnji s Centrom za ljudska prava i Savjetom za nacionalne manjine organizirao okrugli stol na temu „Prava pripadnika nacionalnih manjina – primjena članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“.</p> <p>Nadalje, Ured za ljudska prava je, povodom obilježavanja 60. godišnjice donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima 2. prosinca 2008. godine organizirao konferenciju pod nazivom „Hrvatska, država ljudskih prava – 18 godina poslije“. Na navedenoj je konferenciji raspravljano o nizu društvenih područja na kojima je zaštita ljudskih prava od najvećeg značaja. Između ostalog bilo je riječi o ostvarivanju prava nacionalnih manjina o čemu su govorili gospodin Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine te gospođa Zdenka Čuhnil, zastupnica Hrvatskog sabora.</p>
<p>10.1.4. Financiranje projekata i programa udruga u RH usmjerenih na očuvanje razvoja, promicanja i iskazivanja nacionalnog i kulturnog identiteta</p> <p>Nositelj:</p>	<p>Provedba: U okviru prošlogodišnjeg natječaja prioritetna područja za dodjelu financijskih sredstava organizacijama civilnog društva bila su Projekti osvješćivanja žena – pripadnica romske nacionalne manjine o ljudskim pravima te Projekti obrazovanja lokalne zajednice o pravima nacionalnih manjina, a odabrani projekti iz navedenih prioritetnih područja su financirani iznosom od 230.000,00 kuna. Osim putem</p>

	<p>natječaja nekoliko je udruga financirano izvannatječajno. Riječ je o sljedećim udrugama i projektima Udruga Roma Zagreba i Zagrebačke županije s projektom „Podržavanje prava Roma“ (25.000,00 kuna), Udruga Roma Međimurske županije s projektom „Promicanje ljudskih prava i nacionalnih manjina kroz okupljanja i održavanje okruglih stolova“ (17.000,00 kuna) te Malonogometni klub As Roma s projektom „Drugo europsko prvenstvo Roma i ostalih nacionalnih manjina (3.000,00 kuna). Za provedbu navedene mjere utrošeno je ukupno 275.000,00 kuna.</p>
<p>10.1.5. Organiziranje okruglog stola i seminara o pravima nacionalnih manjina- praćenje provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i drugih međunarodnih dokumenata</p> <p>Nositelj: Ured za nacionalne manjine</p>	<p>Za unaprjeđenje prava nacionalnih manjina posebno je važna provedba Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koju je Republika Hrvatska među prvima potpisala.-<i>Ured za nacionalne manjine je u suradnji s Vijećem Europe organizirao peti po redu seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koji je održan 1. prosinca 2008. godine u Zagrebu.</i> Ured je koordinirao i sudjelovao u izradi tri izvješća o provedbi spomenutog dokumenta Vlada Republike Hrvatske je na svojoj sjednici održanoj 16. srpnja 2009. godine donijela Zaključak o prihvaćanju izvješća o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koje će uputiti Vijeću Europe Ured za nacionalne manjine je u suradnji s Vijećem Europe 1. prosinca 2008. godine organizirao peti seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Sudionici su konstatirali da je došlo do značajnog unaprjeđenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina. Izneseni su i primjeri dobrog zajedničkog života, razumijevanja i djelovanja različitih etniciteta, te podrška lokalnih i područnih tijela vlasti, što doprinosi ostvarivanju visoke razine prava nacionalnih manjina.</p>
<p>10.2. Organiziranje okruglog stola i seminara o pravima nacionalnih</p>	<p>Ured za nacionalne manjine organizirao je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine okrugli stol o provođenju Ustavnog zakona o</p>

manjina - praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (izrada izvješća)

Nositelj: Ured za nacionalne manjine, Ministarstvo uprave

pravima nacionalnih manjina koji je održan 21. i 22. studenoga 2008. godine u Opatiji. U cilju što učinkovitije provedbe na seminar su pozvani predstavnici nadležnih državnih tijela, zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru i predstavnici udruga i vijeća nacionalnih manjina.

Ured za nacionalne manjine nastavio je aktivnosti na provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. U cilju njegove učinkovitije provedbe u proteklom razdoblju je organizirano više radnih sastanaka s predstavnicima nacionalnih manjina te stručnih rasprava sa zastupnicima nacionalnih manjina i znanstvenicima za navedeno područje.

U organizaciji Ureda za nacionalne manjine Vlade RH u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine RH organizirana su dva radna sastanka u svezi s poboljšanjem izrade izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Na sastancima su sudjelovali zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, predstavnici vijeća nacionalnih manjina te predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za vijeća i predstavnike Primorsko-goranske i Istarske županije i Radni sastanak je organiziran 24. travnja 2009. godine u Umagu, a II. Radni sastanak održan je 19. svibnja 2009. godine u Karlovcu za vijeća i predstavnike Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije. Navedeni sastanci su održani s ciljem prikupljanja potrebnih informacija za izradu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Rasprava je najvećim dijelom bila usmjerena na rješavanje problema nacionalnih manjina koje žive na području navedenih županija, a u cilju cjelovitijeg ostvarivanja prava koja su propisana Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina. Zaključeno je da jedinice lokalne i područne samouprave što prije osiguraju uvjete za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te omoguće njihovo sudjelovanje u procesu odlučivanja. Predstavnici

	<p>nadležnih tijela vlasti pozvani su da sukladno svom djelokrugu provode nadzor nad provedbom odredaba Ustavnog zakona.</p>
<p>10.3. Analiza primjene pojedinih rješenja Ustavnog zakona u praksi i organiziranje stručne rasprave u suradnji sa zastupnicima nacionalnih manjina i znanstvenicima s ciljem, mogućih prijedloga za doradu pojedinih odredbi Ustavnog zakona</p> <p style="text-align: center;">Nositelj: Ured za nacionalne manjine</p>	<p>Ured za nacionalne manjine organizirao je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine seminar o analizi primjene Ustavnog zakona u praksi koji je održan 10. i 11. lipnja 2009. godine u Umagu. Seminar je održan u suradnji sa zastupnicima nacionalnih manjina i znanstvenicima s ciljem mogućih prijedloga za doradu pojedinih odredbi Ustavnog zakona.</p> <p>Tijekom rasprave provedena je analiza primjene Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u proteklih šest godina. Ukazano je također i na određene poteškoće u provođenju pojedinih odredbi Ustavnog zakona zbog nedovoljnih preciznosti nekih odredbi koje bi trebalo izmijeniti i dopuniti. U svezi s provođenjem članka.22 ocijenjeno je, da, u cjelini uzevši, možemo biti zadovoljni, prije svega u svezi sa zapošljavanjem pripadnika nacionalnih manjina u državnoj upravi koji broj konstantno raste. U svezi sa zapošljavanjem u pravosudnim tijelima treba naglasiti da se radi o vrlo stručnim poslovima te da pripadnici nacionalnih manjina u tom smislu ne žele isticati svoju nacionalnu pripadnost nego stručnost, te se ne malo koriste pravom koje im osigurava zakon, usprkos svim poduzetim mjerama (seminari, informiranje i dr.)</p> <p>Na lokalnoj razini, posebno u općinama, teško je osigurati ravnomjernu zastupljenost jer se obično radi o svega jednoj ili dvije zaposlene osobe. Stoga je upozoreno da je sama odredba Ustavnog zakona teško provediva u kratkom roku. Također treba uzeti u obzir da Republika Hrvatska nije mogla koristiti iskustva iz drugih zemalja u svezi s provedbom članka 22 jer takva odredba ne postoji u drugim zakonodavnom sustavima, osim u Republici Makedoniji u kojoj se koristi isključivo za zapošljavanje u državnoj upravi.</p>
<p>10.4. Donošenje zakona o suzbijanju diskriminacije</p>	

<p>Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti</p>	
<p>10.4.1. Usvajanje Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2008. – 2013.</p> <p>Nositelj: Ministarstvo pravosuđa (UEU)</p>	<p>II kvartal 2008</p>
<p>10.5. Analiza događaja s obilježjima nacionalne ili vjerske mržnje i netrpeljivosti</p> <p>Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, rasprava na sjednici Savjeta za nacionalne manjine</p>	<p>Razvijanje tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije</p> <p>1.Savjet za nacionalne manjine , vezano za provođenje mjere poticanja udruga nacionalnih manjina na koordinirano djelovanje pripadnika nacionalnih manjina, posebice usklađivanje unutar iste nacionalne manjine radi učinkovitijeg ostvarivanja prava, kontinuirano putem sastanaka sa udrugama i ustanovama nacionalnih manjina ukazivao, te upućivao na međusobnu suradnju, posebice udruga kod kojih su uočeni problemi u međusobnoj komunikaciji i suradnji. Sa rezultatima ovih aktivnosti ne možemo biti u ovom trenutku zadovoljni , te će Savjet za nacionalne manjine intenzivirati aktivnosti vezane za provođenje ove mjere.</p>
<p>10.6. Provedba pojačanog nadzora nad primjenom pojedinih odredbi Ustavnog zakona</p> <p>Nositelj: Sva državna tijela u čijoj je nadležnosti provedba pojedinih odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>	<p>Središnji je državni ured za upravu, sukladno odredbi članka 37. Ustavnog zakona, u okviru svog djelokruga nadzirao ostvarivanje prava i sloboda nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom, Ustavnim zakonom i posebnim zakonima kojima se reguliraju prava i slobode pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p>O usklađivanju statuta, poslovnika te drugih općih akata sa Zakonom o izboru općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i Izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalnim jedinicama je pružena stručna pomoć na regionalnim seminarima.</p> <p>Navedeni seminari su se održali tijekom 2008. godine u organizaciji</p>

	<p>Udruge gradova i Udruge općina, a kao predavači sudjelovali su i predstavnici Središnjeg državnog ureda za upravu, koji su u svojim izlaganjima posebnu pažnju posvetili obvezi usklađivanja statuta jedinica koje su dužne osigurati participaciju pripadnika nacionalnih manjina u izvršnim tijelima.</p> <p>Nadzor zakonitosti akata predstavničkih tijela lokalnih jedinica, sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 109/07), obavljaju uredi državne uprave i nadležna središnja tijela državne uprave, svako u svom djelokrugu, sukladno posebnom zakonu.</p> <p>Nakon usklađivanja statuta načelnici, gradonačelnici odnosno župani dužni su dostaviti usklađene statute predstojniku ureda državne uprave u roku od 15 dana od dana donošenja.</p> <p>Ukoliko predstojnici ocijene da je statut u suprotnosti s navedenim zakonima donijeti će odluku o obustavi od primjene statuta. Odluku o obustavi statuta od primjene može donijeti neposredno i Središnji državni ured za upravu u okviru svog djelokruga. Nakon obustave od primjene statuta Središnji državni ured za upravu predložit će bez odgode Vladi Republike Hrvatske da u roku od 30 dana pokrene postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti pred Ustavnim sudom.</p> <p>U cilju ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave sukladno odredbama članka 20. i članka 22. stavak 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 155/02), Vlada Republike Hrvatske je pred predstojeće redovne lokalne izbore, svojim Zaključkom iz ožujka 2009. godine, zadužila jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na dosljednu primjenu članka 20. stavak 7. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji glasi: „Za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi provođenja odredbi ovoga članka mjerodavni su službeni rezultati popisa stanovništva. Prije svakih izbora službeni rezultati popisa stanovništva</p>
--	---

o broju pripadnika nacionalnih manjina u jedinici lokalne samouprave odnosno jedinici područne (regionalne) samouprave usklađuju se s eventualnim promjenama registriranim u posljednjem potvrđenom popisu birača te jedinice."

Navedenim Zaključkom Vlada je zadužila urede državne uprave u županijama da županijskim skupštinama, te gradskim i općinskim vijećima dostave zadnji potvrđeni popis birača.

Središnji državni ured za upravu, dopisom KLASA: 016-01/09-01/0015, URBROJ: 515-09-02-09-1, od 19. ožujka 2009. godine, uputio je jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da predstavnička tijela općina, gradova i županija, po primitku zadnjih potvrđenih popisa birača od ureda državne uprave u županijama, žurno, odnosno prije raspuštanja, pristupe usklađivanju svojih statuta na način da se kao mjerodavni za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi provođenja odredbi članka 20. i članka 22. stavak 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koriste podaci iz zadnjeg potvrđenog popisa birača jedinice samouprave.

Ukoliko predstavničko tijelo jedinice samouprave u kojoj pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na odgovarajuću zastupljenost u tom tijelu ne uskladi statut prije predstojećih redovnih lokalnih izbora, tu je obvezu, sukladno odredbi članka 9. stavak 3. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine”, broj 33/01, 10/02, 155/02, 45/03, 43/04, 40/05, 44/05 – pročišćeni tekst i 109/07), dužno izvršiti novoizabrano predstavničko tijelo u roku od 60 dana od konstituiranja.

Sukladno uputi Središnjeg državnog ureda za upravu (KLASA: 016-01/09-01/0014, URBROJ: 515-09-02-09-1, od 19. ožujka 2009. godine) uredi državne uprave u županijama, kao tijela koja su u prvom

	<p>stupnju nadležna obavljati nadzor zakonitosti akata predstavničkih tijela jedinica samouprave, nakon što jedinice samouprave usklade svoje statute sukladno navedenom Zaključku Vlade Republike Hrvatske, nad statutima izvršit će nadzor, te će prema jedinicama samouprave na svom području u kojima statuti i drugi opći akti eventualno ne budu usklađeni poduzeti potrebne mjere.</p> <p>Ministarstvo uprave započelo je krajem srpnja 2009. godine, putem ureda državne uprave, prikupljanje podataka o stanju usklađenosti statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s odredbama članka 20. i članka 22. stavak 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, a s ciljem sagledavanja i uklanjanja eventualnih propusta kao i priprema za raspisivanje dopunskih izbora za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz reda pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p style="text-align: center;">kontinuirano</p>
<p>10.7. Poduzimanje mjera za borbu protiv predrasuda i stereotipa, te diskriminacije i segregacije o nacionalnim manjinama (kampanje, brošure)</p> <p>Nositelj: Tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>	<p>U organizaciji Ureda za ljudska prava, Savjeta za nacionalne manjine i Centra za ljudska prava 19. studenoga 2008. godine održan je Okrugli stol pod nazivom „Zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina-primjena članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“.</p> <p>U izvršavanju mjere 10.7. predstavnici Središnjeg državnog ureda za upravu, kao izlagači, odnosno sudionici u raspravi, promicali su načelo zabrane diskriminacije građana po osnovi nacionalne pripadnosti pri zapošljavanju u tijelima državne uprave i tijelima lokalnih jedinica, te pravo prednosti pripadnika nacionalnih manjina pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima.</p>

	kontinuirano
10.8. Edukacija novinara o uklanjanju predrasuda i stereotipa Nositelj: Ured za nacionalne manjine, Savjet za nacionalne manjine,	
10.9. Izrada web stranice Ureda za nacionalne manjine s prikazom projekata Nositelj: Ured za nacionalne manjine	
10.10. Izrada web stranice Savjeta na nacionalne manjine	
10.11. Izdavanje knjige o nacionalnim manjinama i njihovim pravima na više jezika Nositelj: Ured za nacionalne manjine	
10.12. Izdavanje i distribucija 6 brojeva glasila „Manjinski forum“ – u tiskanom formatu i elektroničkom formatu na web stranicama Nositelj; Savjet za nacionalne manjine	

POGLAVLJE XI.

NACIONALNI PROGRAM ZA ROME I AKCIJSKI PLAN DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA 2005. -2015.

U posljednje tri godine provođenjem Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. -2015. postignut je znatan napredak. Poduzeto je niz mjera kojim se osiguravanju bolji uvjeti življenja Roma u svim područjima. Sustavno se radi na rješavanju sustavnih pitanja Roma, te je uvedena besplatna pravna pomoć putem odvjetnika. Promoviraju se prava Roma njihova kulturna, tradicija i jezik. Sustavno se radi na što većem uključivanju romske djece u redovni obrazovni sustav, te stipendijama i na drugi način potiče nastavak studija i usavršavanja. U području rješavanja teškoća u stanovanju sustavno se radi na legalizaciji bespravničkih romskih naselja gdje je to moguće. Kao primjer možemo navesti naselje Donja Dubrava u Međimurskoj županiji koje zbog stalnih poplava nije bilo pogodno za život i u kojem je 17 romskih obitelji živjelo desetljećima u teškim uvjetima, srušeno je, a sve su romske obitelji stambeno integrirane u zidanim kućama. Vlada Republike Hrvatske za tu je namjenu izdvojila 1 076 884 kuna. Ukupno je za provođenje Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma u razdoblju od 2005. – 2015 godine povećana sa 2 760 000 kuna na 13 812 634 kuna što je povećanje za 500%. Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005.- 2015. sadrži mjere u četiri ključna područja: obrazovanju, stanovanju, zdravstvu i zapošljavanju.

U okviru provedbe Nacionalnog programa za Rome policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj, te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romske zajednice, te suzbijanja diskriminacije Roma. Policijski službenici u ophodnji u lokalnim sredinama provode proaktivne i preventivne mjere suzbijanja svakog nasilja. Mjere se provode u suradnji s romskom zajednicom.

S ciljem dosljedne provedbe mjera iz navedenog Programa, kroz izvanškolsko stručno obrazovanje s mjerama je upoznat cjelokupni operativni sastav po policijskim upravama. U tom se smislu od 1. siječnja 2004. godine analitički prati nasilje drugih osoba nad Romima, nasilje Roma nad drugim osobama, te nasilje unutar samih pripadnika romske zajednice (prekršaji i kaznena djela). Potom se izrađuju analize radi praćenja stanja sigurnosti i poduzimanja mjera. Jednom godišnje o tome se obavještava Ured za nacionalne manjine.

Provode se i brojne aktivnosti kao što su kontakti s građanima, te postupanje po prigovorima i pritužbama, kontakti i predavanja u školama, kontakti s predstavnicima medija, savjetovanja o prevenciji i samozaštitnom ponašanju, edukacija djece i mladeži, akcije s komunalnim redarstvom, sudjelovanje u radu na razini uprave i samouprave. Također, zajedno sa Romima, radi se na otkrivanju počinitelja iz romske populacije (kaznenih djela i prekršaja).

Aktivnosti koje poduzima Ministarstvo unutarnjih poslova u provedbi Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. odnose se i na rješavanje osobnog statusa (državljanstvo, trajni boravak). S tom svrhom formirani su specijalni mobilni timovi koje čine predstavnici policijskih uprava, predstavnici Roma i predstavnici socijalne službe. Trenutno takvi timovi postoje na području Grada Zagreba, Međimurske županije, Sisačko-moslavačke županije, Primorsko-goranske županije, Osječko-baranjske županije, Istarske županije, Brodsko-posavske županije, Varaždinske županije i Vukovarsko-srijemske županije.

Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. -2015.

Cilj: Daljnja provedba posebnih programa namijenjenih romskoj nacionalnoj manjini radi unapređenja njihovog položaja u društvu

11. NACIONALNI PROGRAMI ZA ROME I AKCIJSKI PLAN DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
<p>11.1. Organizacija 4 višednevna seminara za predstavnike romske nacionalne manjine o provođenju Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma</p> <p>Nositelj: Ured za nacionalne manjine u suradnji sa stručnjacima iz pojedinih područja</p>	<p>Sukladno Nacionalnom programu za Rome Ured je organizirao dva seminara o edukaciji voditelja i predstavnika romskih udruga i organizacija koji su održani od 27. do 29. ožujka 2008 godine i od 10.-12. travnja 2008. godine. Predavanja su održali predstavnici nadležnih ministarstava i vladinih ureda, profesori Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i predavači Međunarodnog centra za obrazovanje novinara. Sudionici seminara su upoznati o ostvarivanju prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, o provođenju Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. godine u dijelu koji se odnosi na obrazovanje, zdravstvo, zapošljavanje i socijalnu skrb, stanovanje i prostorno uređenje, Nacionalnoj politici za promicanje ravnopravnosti spolova, o analizi izvještavanja u medijima, s posebnim osvrtom na Rome. O položaju i socijalnoj zaštiti Roma u Makedoniji predavanje je održala pomoćnica ministra rada i socijalne skrbi Republike Makedonije.</p> <p>Ured za nacionalne manjine organizirao je dvodnevni seminar za predstavnike romskih udruga koji je održan od 4.-6. lipnja 2009. godine u Stubičkim Toplicama. Predstavnici romskih udruga upoznati su s mjerama koje Vlada Republike Hrvatske poduzima u okviru Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. godine. Sudionicima su bile predstavljene mjere iz nadležnosti i djelokruga Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.</p>

U okviru „Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.“ Ured za nacionalne manjine je u suradnji s Tajništvom Desetljeća organizirao Radionicu o zapošljavanju Roma koja je održana 15. i 16. lipnja 2009. godine u Zagrebu. Na spomenutoj radionici sudjelovali su predstavnici zemalja Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Češke, Makedonije, Srbije, Slovačke, Španjolske, predstavnici Vijeća, predstavnici romskih udruga te predstavnici nadležnih ministarstava i Ureda. Na Radionici je predstavljeno i istraživanje o zapošljavanju Roma u Hrvatskoj.

Vlada Republike Hrvatske je na svojoj sjednici održanoj 16. srpnja 2009. godine prihvatila Izvješće o provođenju Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. i prijedlog Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma za 2009. i 2010. godinu.

Treba napomenuti da je u proteklom razdoblju posvećena izuzetna pozornost stvaranju uvjeta za uključivanje romske zajednice u gospodarski, javni i svekoliki život Republike Hrvatske. Redovno se provodio se Nacionalni program za Rome iz 2003. godine te Akcijski plan u kojem su obrađene mjere u području obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja i stanovanja. Do sada su postignuti značajni rezultati, posebice u području obrazovanja i stanovanja. Tako je u 2006./2007. u odnosu na 2005./2006. godinu broj romske djece koji je uključen u predškolsko obrazovanje udvostručen, a broj romske djece u redovno školsko obrazovanje utrostručen. Poduzimaju se intenzivne mjere za unaprjeđenje stanovanja Roma pa je u 12 od 14 županija u kojima postoje romska naselja izrađen odgovarajući prostorni plan što je financiralo nadležno ministarstvo, a u Međimurskoj županiji, u kojoj ima najviše romskih naselja, od 12 postojećih 9 naselja je legalizirano, dok je trinaesto naselje, koje nije bilo pogodno za život zbog stalnih poplava, napušteno a Romi su integrirani u okolnim mjestima, u

	<p>kućama koje su sami izabrali, a što je financirala Vlada Republike Hrvatske. Povećanje obrazovnog statusa pripadnika romske manjine svakako će djelovati i na povećanje mogućnosti njihova zapošljavanja. Pored toga, provode se mjere dodatnog obrazovanja, doškoloavanja odraslih, obrazovanje za stjecanje zanimanja, te drugi oblici edukacije Roma s ciljem njihovog učinkovitijeg zapošljavanja. Iz sredstava PHARE 2005. sufinancirano je uređenje najvećeg romskog naselja u Međimurju, a pred uređenjem je infrastruktura u još tri naselja za koja je Europska komisija već odobrila sredstva, a Vlada Republike Hrvatske sudjeluje sa 30% od ukupnih sredstava. Iz sredstava IPA 2008. financirat će se uređenje infrastrukture u još dva romska naselja tako da bi u naredne dvije godine bila uređena cjelokupna infrastruktura u najvećim romskim naseljima u Republici Hrvatskoj.</p>
<p>11.2. Unapređenje provedbe Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. u području obrazovanja, stanovanja, zdravstva i zapošljavanja</p>	<p>Nositelji pojedinih mjera utvrđenih Akcijskim planom Desetljeća za uključivanje Roma</p>

POGLAVLJE XII:

OPĆE MJERE ZA POTPORU PROVEDBI USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I AKCIJSKOG PLANA

12. MJERE ZA POTPORU PROVEDBI USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I AKCIJSKOG PLANA	ROK ZA IZVRŠENJE SREDSTVA U KUNAMA
12.1. Intenziviranje nadzora nad zakonitosti vezano uz provedbu	Budući je ova mjera u svom sadržaju identična mjeri 10.6. koja glasi

<p>obveza iz Ustavnog zakona Nositelj: Nadležna državna tijela</p>	<p>„Provedba pojačanog nadzora nad primjenom pojedinih odredbi Ustavnog zakona“, sve aktivnosti koje se odnose na intenziviranje, odnosno pojačani nadzor nad primjenom pojedinih odredbi Ustavnog zakona detaljnije su iznesene u okviru provedbe mjere 10.6. - provođenje, kontinuirano</p>
<p>12.2. Povećanje stručne službe Savjeta za nacionalne manjine Nositelj: Savjet za nacionalne manjine</p>	
<p>12.3. Analiza provedbe zakonskih odredbi kojima se reguliraju izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina. Nositelj: Središnji državni ured za upravu</p>	<p>Analiza provedbe zakonskih odredbi kojima se reguliraju izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina je izvršena neposredno nakon što su održani izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, odnosno prije usvajanja Akcijskog plana.</p>
<p>12.4. Podnošenje godišnjeg izvješća Vladi Republike Hrvatske o provođenju Akcijskog plana o provedbi Ustavnog zakona Nositelj: Ministarstvo pravosuđa u suradnji s Uredom za nacionalne manjine i nadležnim tijelima državne uprave</p>	<p>kontinuirano</p>

Ocjena Savjeta za nacionalne manjine

Savjet za nacionalne manjine ocjenjuje da je provođenje Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, postignut daljnji napredak u unapređenju i ostvarivanju prava nacionalnih manjina, u smislu implementacije i provođenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Ova ocjena temelji se na konkretnim mjerama i potezima koje je Vlada Republike Hrvatske, nadležna ministarstva i tijela državne uprave poduzimaju od donošenja Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Prvenstveno se to odnosi na povećanje proračunskih sredstva za programe kulturne autonomije nacionalnih manjina, koja su u 2009. godini, unatoč svih gospodarskih

problema povećana u proračunu Republike Hrvatske za 5,01 %, te nakon donošenja 2 rebalansa proračuna smanjena za 2,61 %, čime su još uvijek u odnosu na 2008. godinu ostala za 2,40 % veća. To govori o neupitnoj političkoj volji da se uz sve poteškoće, te krizu ,održati dostignuta razina ostvarivanja programa kulturne autonomije pripadnika nacionalnih manjina. Time se u potpunosti ostvaruje pravo na kulturnu autonomiju pripadnika nacionalnih manjina određeno Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina (članci 15. i 16.) Također je vidljivo da je donošenjem Akcijskog plana došlo do pozitivnih pomaka u primjeni odredbe članka 22 Ustavnog zakona, vezanog za prijem u državnu službu pripadnika nacionalnih manjina u ministarstvima, središnjim državnim uredima, državnim upravnim organizacijama ,te uredima područne lokalne (regionalne)samouprave .Vidljivi su i značajni pomaci u razvoju i napretku obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, što se prvenstveno odnosi na tiskanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina, provođenje programa manjinskih škola, kao i posebnih programa školovanja pripadnika nacionalnih manjina. Što se tiče sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu treba istaknuti i pozdraviti odluku o financiranju programa vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2009. godini , za područja slabe ekonomske razvijenosti koju je donijela Vlada Republike Hrvatske 16.srpnja 2009.godine. Ova odluka Vlade Republike Hrvatske pokazuje dodatni napor za punu implementaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ,te stvaranje potpunih uvjeta sudjelovanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u upravljanju lokalnim poslovima u jedinicama lokalne samouprave. Pozitivno treba ocijeniti provođenje Vladinog Akcijskog plana «Desetljeće za uključivanje Roma 2005-2015«, u područjima predškolskog odgoja, osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, zapošljavanja , zdravstvene zaštite i stanovanja romske nacionalne manjine.

Posebno naglašavamo da je Savjet za nacionalne manjine, uspostavio partnerski odnos s Vladinim Uredom za nacionalne manjine na realizaciji brojnih projekata te time dao primjer pripadnicima nacionalnim. Manjina, njihovim Udrugama i ustanovama, o načinu uspostavljanja suradnje s ovlaštenim tijelima, u cilju unapređivanja prva nacionalnih manjina.

Unatoč nepobitnoj političkoj volji Vlade Republike Hrvatske za potpunu primjenu odredaba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, te uključivanju predstavnika nacionalnih manjina u javni i politički život Republike Hrvatske kao relevantnih partnera, pripadnici nacionalnih manjina u ostvarivanju svojih prava iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina još uvijek se susreću sa poteškoćama i problemima u njihovoj punoj primjeni, na lokalnoj i regionalnoj razini, odnosno u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave .To se odnosi na primjenu odredaba Ustavnog zakona, kojima se propisuje uloga vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i regionalne samouprave, još uvijek neusklađenih statuta jednog dijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s odredbama Ustavnog zakona. Što se tiče službene i javne uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina još nisu u potpunosti usklađeni statuti pojedinih jedinica lokalne i regionalne samouprave sa odredbama Ustavnog zakona, kao i riješena pitanja izdavanja javnih isprava pripadnicima nacionalnih manjina na jeziku nacionalne manjine , tiskanju obrazaca na jeziku nacionalne manjine koji se koristi u službene svrhe, te upotrebi manjinskih jezika u upravnim i sudskim postupcima. Što se tiče pristupa sredstvima javnog priopćavanja, a vezano za primjenu članka 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji se odnosi na pristup medijima na državnoj, regionalnoj i lokalnoj televiziji, kao i programa na jezicima nacionalnih manjina vezane za članak 5. Evropske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima, postoje veliki problemi u njihovoj realizaciji..Iz analiza Fakulteta političkih znanosti, Sveučilišta u Zagrebu o emisijama i priložima o nacionalnim manjinama, te analize zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima HTV-a i HR-a, vidljivo je da se obveze iz članka 18. Ustavnog zakona, ostvaruju samo u

jednom dijelu, a obveze vezane za emisije na manjinskim jezicima do danas nisu ispunjene .Iako je u primjeni odredbe članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, postignut značajan pozitivni pomak, još uvijek je nezadovoljavajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne)samouprave.

Savjet za nacionalne manjine, ocjenjuje da bi u daljnjem razdoblju provedbe Akcijskog plana o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina trebalo posvetiti posebnu pozornost vezanu za nadzor provedbe Ustavnog zakona u jedincima lokalne i regionalne samouprave (usklađenost statuta, uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina, zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima jedinica lokalne i područne samouprave , provedbi odredbe članka 22. Ustavnog zakona,).Vezano za gore izneseno, potrebno je i nadalje intenzivirati edukaciju pripadnika nacionalnih manjina kao i odgovornih u tijelima lokalne i područne samouprave , kako bi bili stvoreni uvjeti za stručnu i potpunu primjenu odredaba Ustavnoga zakona.

U narednom razdoblju treba se intenzivno posvetiti provedbi mjera Akcijskog plana vezanog za pristup sredstvima javnog priopćavanja pripadnika nacionalnih manjina u pitanjima zastupljenosti nacionalnih manjina u programima javnih radio postaja, javne televizije, a posebno primjeni članka 5. Evropske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima, koji se odnose na emisije na jezicima nacionalnih manjina. Potrebno je i otvoriti veću mogućnost osiguranja sredstva za financiranje programa nacionalnih manjina putem Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Sagledavajući trenutnu gospodarsku situaciju te financijske mogućnosti proračuna Republike Hrvatske u nastupajućem razdoblju potrebno je da nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina , koje se financiraju putem proračuna Republike Hrvatske prilagode svoje programe i aktivnosti (informiranje, izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija) realnim mogućnostima proračuna .Vezano za pretpristupne pregovore Republike Hrvatske s Evropskom unijom , otpočeo je i završni proces usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s evropskim zakonodavstvom , što stavlja pred udruge i ustanove nacionalnih manjina, potrebu prilagodbe .Tom novom okolnošću zasigurno se pojavljuje potreba dodatne edukacije vodstava i članova udruga i ustanova nacionalnih manjina, zašto će biti potrebno osigurati stručnu i financijske potporu. Obzirom na te i takove okolnosti , smatramo da bi ih trebalo obuhvatiti mjerama Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Sagledavajući ukupnu političku, gospodarsku i socijalnu situaciju u Republici Hrvatskoj uz sve poteškoće i probleme s kojima se susreću pripadnici nacionalnih manjina, u cjelini može se zaključiti da je Vlada Republike Hrvatske donošenjem Akcijskog plana o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina uspjela pokrenuti i potaći sva državna nadležna tijela u operacionalizaciji mjera za punu implementaciju odredaba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.